PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 118 (4892)

TRST, petek 19. maja 1961

Na Dunaju so začeli priprave za sestanek Kennedy-Hruščev

Tudi ameriška vlada je že vprašala privolitev avstrijske vlade - V krogih OZN z naklonjenostjo gledajo na sestanek, dočim mu nekateri ameriški senatorji nasprotujejo - Poročilo o razgovorih Kennedyja z Diefenbakerjem

DUNAJ, 18. — V vladnih in diplomatskih krogih na Dunaju menijo, da bo uradno sporočilo o sestanku med Kennedyjem in Hruščevom objavljeno jutri. Ameriško poslaništvo na Dunaju je neuradno vprašalo avstrijsko vlado, ali je pripravljena dovoliti sestanek med obema predsednikoma na Dunaju, in predsednik vlade Gorbach je odgovoril pritrdilno.

Policija je že začela pripravljati program za varnostne ukrepe. Vsi dopusti policijskih agentov, ki so bili določeni za junij, so bili preklicani; prav tako so preklicani dopusti nameščencev ameriškega poslaništva na Dunaju.

[...] je začela pripravljati kraje (grad Schoenbrunn, grad Belvedere in kraljevo palačo Hofburg) kot morebitne sedeže razgovorov. [...] pa je predstavnik vlade izjavil, da je izključeno, da bi razgovori bili v Hofburgu ali pa v gradu Schoenbrunn. «Obe palači, je izjavil, sta preveliki za tak sestanek. Skoraj gotov sem, da se bosta oba državnika sestala v enem od njunih poslaništvih. V tem primeru bomo z veseljem dali na razpolago grad Belvedere, kjer je bila 1955 podpisana avstrijska državna pogodba. Grad Belvedere je primeren kraj za razgovor.»

V avstrijskih vladnih krogih izjavljajo, da bo Kennedy verjetno stanoval v dunajski rezidenci ameriškega poslanika Matthewsa. Hruščev pa bo verjetno stanoval v hotelu Imperial hotelu, kjer je stanoval tudi ob svojem obisku na Dunaju, ali pa v neki vili v Purkersdorfu v predmestju Dunaja, ki je sovjetska last.

V zahodnih krogih v OZN z naklonjenostjo gledajo na napovedani sestanek med Hruščevom in Kennedyjem in upajo, da so se odnosi med ZDA in SZ poslabšali zaradi tega, ker Kennedy ni hotel imeti razgovora s Hruščevom.

[...] ameriški parlamentarci, [...] demokratski kakor republikanski pa izražajo pridržke glede umestnosti sestanka, češ da ni pripravljen. Senator Gore, ki je član senatnega zunanjepolitičnega odbora, je izjavil, da je ta sestanek prenagljen in neumesten. «Po kubanski in laoški krizi in preden je predsednik pripravil svoj program zunanje politike, mislim, da je sestanek neumesten,» je dodal senator.

[...] se parlamentarci [...], da se bo Kennedy s Hruščevom pogajanj o kočljivih vprašanjih, ki terjajo dolgo pripravo, preden se o njih dis[...]. V krogih Kennedyjeve [...] pa poudarjajo, da [...] ne misli skleniti [...] s Hruščevom nobenih specifičnih sporazumov o nerešenih svetovnih vprašanjih, temveč bo skušal samo «doseči» [...] sovjetskega stališča [...] ženevskih pogajanjih [...] poudaril, da se bodo [...] dalje upirale komunistični infiltraciji».

Kennedy se je danes vrnil v Washington z obiska v Kanadi. Istočasno so objavili poročilo o njegovih razgovorih z Diefenbakerjem. Poročilo pravi, da je «vsklajenost» kubanskega režima z mednarodnim komunizmom argument, ki povzroča veliko zaskrbljenost». Izjava dodaja, da to «ogroža mir in demokratičen razvoj latinsko-ameriškega prebivalstva».

Izjava pravi tudi, da se oba državnika strinjata, da je «določitev dejanskega nadzorstva ključni element za rešitev laoškega vprašanja in je bistvene važnosti, da se doseže mir in stabilnost v Jugovzhodni Aziji». Oba državnika poudarjata zaupanje v Združene narode, se zavzemata za splošno razorožitev pod učinkovitim nadzorstvom in poudarjata, da je pogodba o prepovedi jedrskih poizkusov temeljni korak na poti razorožitve.

Izrekata zatem prepričanje, da je treba ohraniti močno obrambo v okviru NATO, «dokler ne bodo mogoči razorožitveni ukrepi s primernimi jamstvi», in se strinjata, da je vedno bolj potrebno okrepiti moč in enotnost atlantskega zavezništva.

Oba državnika sta razpravljala o potrebi pospešitve gospodarskega napredovanja in socialne reforme na polobli in potrebo okrepiti močno težnjo, ki se kaže na zahodni polobli proti diktaturi in k demokraciji».

Strinjata se tudi o tem, da mora organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) omogočiti večji prispevek za pomoč tujini, ter poudarjata velik interes, ki ga ZDA in Kanada imajo za čim večjo zaposlitev in za splošen razmah svetovne trgovine. Na koncu je rečeno, da nameravata obe državi «onemogočiti vojno, izboljšati usodo človeštva, braniti in razširiti področje svobode in pomagati prebivalstvu držav, ki so manj privilegirane od njihovih».

Vesoljski načrti v SZ

BOCHUM, 18. — Observatorij v Bochumu je tudi danes registriral številne radijske oddaje na valovni dolžini, ki jo običajno uporabljajo v SZ za satelite. Trdijo, da so jasno razlikovali tudi ženski glas.

Turinska brata Judica sta tudi sporočila, da sta na isti valovni dolžini preteklo noč večkrat ujela razgovore v ruskem jeziku med moškim in žensko.

Sovjetski specialist za raketne izstrelke Nikolaj Varvarov je objavil članek v «Ekonomski gazeti», v katerem izključuje možnost, da bi za sedaj izvedli potovanje na Luno in nazaj z vesoljsko ladjo s človeško posadko na krovu, ker sedanje rakete niso še dovolj močne. Začetna teža take rakete bi morala namreč biti 300-krat večja od teže rakete in kabine, ki je nedavno ponesla v vesolje Gagarina. Razen tega bi bili potrebni sateliti za oskrbovanje med letenjem.

Varvarov opizuje načrt v štirih fazah za potovanje na Luno, in sicer: mreža laboratorijskih satelitov in satelitov za oskrbovanje okoli Lune; na Luni bi morali izkrcati znanstvene komplekse, med katerimi robote, ki bi jih vodili na razdaljo; avtomatične izstrelitve z Lune na Zemljo, raziskovalno potovanje s človeško posadko okoli Lune in povratek na Zemljo ter potovanje človeških posadk na Luno in nazaj.

Po mnenju zahodnih opazovalcev se zdi, da so v SZ skrajšali od 7 na 5 let dobo, ki je bila prvotno predvidena za raziskovanje Lune.

Kakor piše poljski list «Tribuna Ludu», bodo sovjetski znanstveniki skušali s svojim prihodnjim poizkusom doseči pristanek vesoljskega vozila na Luni, v katerem bi bile živali in drugi živeči organizmi, kakor tudi pristanek elektronskega robota, ki bi se premikal po površju Lune in bi oddajal informacije na Zemljo.

Brazilska vlada nasprotuje pritisku kapitalizma

BRASILIA, 18. — Med zunanjepolitično debato v poslanski zbornici je brazilski zunanji minister Alfonso Arinos znova poudaril, da ostane glede Kube «zlata norma Brazilije» načelo samoodločbe in nevmešavanje.

Arinos je poudaril, da je to, kar se dogaja na Kubi, še nezaključena revolucija, in temeljite spremembe, ki so sedaj v teku, ne dopuščajo še dokončne sodbe. «Brazilska vlada, je dodal, nima nobenega elementa, ki bi podkrepil trditve, da je Kuba komunistična dežela.»

Minister je takole nadaljeval: «Brazilija kot katoliška država ne bo sprejela dominacije svetovnega komunizma, toda prav tako nasprotuje pritisku svetovnega kapitalizma, ki skuša omejiti samoodločbo narodov.»

Pet višjih častnikov se ponesrečilo v SZ

MOSKVA, 18. — Agencija TASS javlja, da so štirje generali in en polkovnik zgubili življenje pri letalski nesreči, ko so bili v aktivni službi. Omenjeni častniki so: armadni general Kolpakči, generalni polkovnik Perevertkin, general Gofe, major Morozov in polkovnik Hihlovski.

«Legaliziran» udar na Koreji po navodilih iz Washingtona

Predsednik vlade Čang Mion je uradno in «prostovoljno» odstopil
Množične aretacije levičarskih elementov

SEUL, 18. — Predsednik južnokorejske vlade Čang Mion je prišel danes opoldne na sedež državnega sveta v spremstvu svojega upravnega pomočnika in ameriškega svetovalca Donalda Whitakerja. Ni znano, kje se je skrival do danes. Nekateri domnevajo, da je bil v ameriškem poslaništvu. Zatrjujejo, da je Cang Mion odšel prostovoljno na razgovor z voditelji vojaškega odbora, toda po nasvetu ameriških oblasti. Mion je imel najprej dolg razgovor s predsednikom vojaškega odbora generalom Cong Do Jungom, zatem pa so ga odpeljali v poslopje parlamenta, kjer je imel sestanek z devetimi člani svoje vlade ob navzočnosti članov vojaškega odbora in je nato uradno sporočil svoj odstop. Sporočil je tudi, da je bilo zadnje uradno dejanje vlade legaliziranje obsednega stanja, ki ga je proglasil vojaški odbor. Na tiskovni konferenci je izjavil, da se je odločil za odstop, ker želi preprečiti prelivanje krvi. Izrekel je upanje, da bo nova vlada sestavljena «po ustavnem postopku» ter da bo zavzela «odločno stališče proti komunizmu». Zatem so ga pod nadzorstvom vojaške straže odpeljali na njegovo stanovanje.

Predsednik južnokorejske republike Jun Po Sun je danes govoril po radiu in uradno proglasil obsedno stanje. Izjavil je, da je sedanja kriza «obsojanja vredna, toda neizbežna». Dejal je, da je vlada Cang Mionga «prostovoljno odstopila» in da je vojaški odbor prevzel oblast. Pozval je prebivalstvo in oborožene sile, naj podprejo vojaški odbor, in je izrekel upanje, da bo položaj kmalu spet normalen.

V poučenih krogih v Seulu menijo, da sta ameriški odpravnik poslov Green in general Magruder svetovala Cang Mionu, naj odstopi, ker so vojaški poveljniki preteklo noč sklenili podpreti uporniški vojaški odbor.

Po govoru Krišne Menona in predstavnika Patet Laosa je govoril francoski zunanji minister de Murville, ki je napovedal predložitev francoskega načrta, katerega je označil za «mednarodni statut», ki naj jamči prihodnost Laosa po načrtu, ki ga predvidevajo Laočani sami in vsi udeleženci konference».

Kanadski zunanji minister je predlagal, naj bi nujno proučili organizacijska in finančna vprašanja nadzorstvene komisije. Predlog je bil sprejet. Prihodnja seja bo jutri zjutraj.

Voditelji vojaškega odbora so razširili svoje poveljstvo na 32 članov. Kar se tiče poveljnika čet ob demarkacijski črti, so danes sporočili, da je tudi on podprl vojaški odbor. Znano je, da je prvotno pozval svoje čete, naj ostanejo nevtralne. Zaradi tega njegovega ravnanja so ga baje aretirali.

General Čang Do Jung je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je prva naloga «revolucionarnega odbora» zgraditi «zdravo in demokratično družbo» in okrepiti protikomunistično stališče Južne Koreje. Dodal je, da je prepričan, da je državni udar «protidemokratični postopek», toda ni mogel ravnati drugače, «da reši deželo». Izjavil je tudi, da namerava napraviti konec korupciji, ki je spodkopala politično in socialno strukturo Južne Koreje v zadnjih letih, ter da bo skušal rešiti «komunistično vprašanje z zakonitimi sredstvi». Kakšna so ta sredstva, pa dokazujejo poročila o številnih aretacijah v levičarskih krogih po vsej državi. Izdali so dekret, ki poziva «vse tiste, ki so sodelovali z vohuni ali s komunisti», naj se do ponedeljka javijo vojaškim oblastem. «Kdor bo aretiran po poteku roka, bo strogo kaznovan v skladu z zakonom o obsednem stanju». Policija je sporočila, da je aretirala 1546 «tepistov», ki jih bo sodila posebna sodišča. Aretirali so tudi šest časnikarjev socialističnega glasila «Min Jok Il Bo». Študentje, ki so nedavno ustanovili gibanje za stike s Severno Korejo, se skrivajo, ker se bojijo aretacij. Prav tako se skrivajo številni socialistični politiki. Vojaški odbor je sklenil tudi zaostriti cenzuro nad tiskom

Kennedyjeva poslanica Nehruju

NOVI DELHI, 18. — Predsednik indijske vlade Nehru je zanikal trditve nekega indijskega lista, da se bo v kratkem sestal s Kennedyjem v Evropi. Izjavil je, da nima v načrtu nobenega potovanja v Evropo. Potrdil je, da mu je ameriški podpredsednik Johnson izročil Kennedyjevo pismo, ki pa ne omenja nobenega sestanka med njima, temveč vprašuje, kakšno je mnenje Indije o ameriških načrtih za pomoč nezadostno razvitim državam.

Johnson je prišel v Novi Delhi danes zjutraj.

Po razgovoru z Nehrujem je izjavil, da sta govorila o tretjem petletnem načrtu za gospodarski razvoj Indije. Nehru je izjavil, da je Kennedyjeva poslanica «dolgo prijateljsko pismo o našem razvoju» in da ne govori o Laosu, in sta on in Johnson glede tega rekla samo «tu in tam kako besedo». Glavni predmet razgovorov je bila pomoč nezadostno razvitim deželam. Pripomnil je, da tudi Indija pomaga tem deželam s pošiljanjem na stotine tehnikov, učiteljev in upravnih izvedencev.

«Borba» o Evianu

BEOGRAD, 18. — Jugoslovanska javnost se zanima za razgovore med francosko vlado in začasno alžirsko vlado in izraža upanje, da se bodo razgovori uspešno končali.

Današnja «Borba» izraža mnenje, da je že sam sporazum o pogajanjih zmaga alžirskega gibanja, in ugotavlja, da pogajanja ne bodo lahka zaradi velikih razlik v stališčih ene in druge strani.

Zamujeni rok...

[...], 18. — Znano je, da [reakcio]narni italijanski tisk, v prvi vrsti seveda fašistični, posebej pa glasila raz[...] istrskih in dalmatinskih» organizacij v skoraj vsaki svoji številki žali predsednika FLRJ z raznimi nazivi, kljub temu, da take žalitve poglavarjev tujih držav na podlagi [italijan]skega zakona kaznive. Pred kratkim se oblasti italijanske republike niso zmenile za to določbo. Izjemo je zunanje ministrstvo [...] podobnih žaljivk objavljenih v tedniku «Difesa Adriatica», glasilu «Julijcev in [...]», ter prijavilo sodišču odgovornega urednika [...] Draga. Pred dnevi je razprava odložena do da[...] da so med tem časa [...] reakcionarna in fašistična glasila — v prvi vrsti «Difesa Adriatica» — zagnala vik in krik [...] razpravi. Na današnji [...] se je izkazalo, [...] fašistični vik in krik ni [...]: sodišče je obtožena [...] oprostilo, ker je nena[...] ugotovilo (kar bi naj [...] moral storiti pravzaprav [...] državni pravdnik), da je [...] zahtevo kazenskega [...] zapadel». Obtoženec [...] z vsemi svojimi pri[...] sedaj lahko zadovoljno [...] in verjetno je, da [...] žaljenjem poglavarja so[...] Jugoslavije kar nada[...] v pričakovanju, da bo [...] ministrstvo tudi v [...] ob takih prilikah [...] zamudilo rok za vložitev [...], naj se proti njemu [...] postopa...».

Konferenca o Laosu v Ženevi

Indija zahteva strogo izvajanje ženevskih sklepov iz leta 1954

Krišna Menon podprl sovjetske predloge in oporekal ameriškim trditvam o kršitvi premirja - Skupina Bun Uma pripravlja skupno z ZDA in s Tajsko nove vojaške napade

ŽENEVA, 18. — Indijski obrambni minister Krišna Menon je bil danes glavni govornik na konferenci o Laosu. Govoril je eno uro. Poudaril je, da je potrebno strogo izvajati ženevske sporazume iz leta 1954. Še posebno je izjavil, da nasprotuje ameriški zahtevi, naj bi spremenili sedanjo sestavo mednarodne nadzorstvene komisije (Indija, Poljska in Kanada). Pripomnil je, da je komisija, taka kakršna je sedaj, sposobna izvrševati svojo nalogo.

Menon je izjavil tudi, da zaslužijo sovjetski predlogi skrbno proučitev, ter je predlagal ustanovitev študijskih skupin, da proučijo sovjetske predloge in predloge drugih delegatov.

Krišna Menon je še posebno govoril o sovjetskem predlogu, da se morajo sklepi nadzorstvene komisije sprejemati soglasno (Američani trdijo, da gre tu za veto, in nasprotujejo temu predlogu). Menon je poudaril, da so po mnenju Indije sporazumi iz leta 1954 glede tega zadostni. Na podlagi teh sporazumov je treba nekatere sklepe sprejemati soglasno, druge pa z večino. Če bi šlo za velika nesoglasja, bi zadevo lahko predložili obema sopredsednikoma; če pa se tudi ta dva ne bi mogla sporazumeti, bi zadevo lahko predložili konferenci. Pripomnil je, da konferneca ne sme še bolj zaplesti stvari glede tega.

Dalje je Menon poudaril, da mora konferenca obravnavati samo mednarodno plat laoškega vprašanja ter se ne sme vmešavati v notranje zadeve Laosa ali pa proučevati vprašanja, ki se tičejo drugih držav. Kar se tiče gospodarske pomoči Laosu, je Menon poudaril, da gre za zelo kočljivo vprašanje, ki terja skrbno proučitev.

Na koncu je Krišna Menon zavrnil ameriške obtožbe o kršitvi premirja v Laosu. «Kljub nekaterim neuradnim vestem, je izjavil Menon, kažejo poročila mednarodne komisije, da ni bilo dogodkov, ki se lahko tolmačijo kot kršitev premirja v Laosu» Na koncu je Menon poudaril spravljivo stališče udeležencev konference in je pripomnil, da to vliva mnogo upanja.

Za Menonom je govoril voditelj delegacije Patet Laosa. Obtožil je ZDA vmešavanja v notranje zadeve Laosa in je izjavil, da sta oba sovjetska načrta o nevtralizaciji Laosa in o umiku tujih čet podlaga za zadovoljivo delo. Pridružil se je predlogom Suvane Fume za rešitev laoškega vprašanja: ustavitev sovražnosti, koalicijska vlada, uvedba demokratičnega režima, ustanovitev državne vojske, sprejem pomoči od zunaj s pogojem, da ni povezana s političnimi pogoji, obveznost Laosa, da se ne bo povezal v noben blok in da ne bo spadal v področje, ki je «pod zaščito» SEATO.

V Washingtonu je namestnik državnega tajnika Chester Bowles izjavil, da je mnenja, da bodo ZDA priznale novi vojaški režim na Južni Koreji. Dodal je, da ZDA ne morejo «pozdraviti zrušitve ustavne vlade», pripomnil pa je, da je novi režim «antikomunističen in prozahoden, pa naj bo še tako protiustaven».

Predstavniki ZDA, Velike Britanije in Francije so se sestali na posvetovanje in so sklenili, da bodo zavrnili sovjetski predlog, da mora nadzorstvena komisija sprejemati svoje sklepe soglasno, češ da bi to onemogočilo dejansko nadzorstvo.

Kakor poročajo iz Vietnama, je predsednik nadzorstvene komisije Samar Sen odšel skupno s poljskim in kanadskim delegatom v Ksjeng Huang. Samar je izjavil, da se misli sestati s Suvano Fumo in s Sufanuvongom.

V Bangkoku je ameriški podpredsednik Johnson pred odhodom v Novi Delhi izjavil, da je na ameriško zahtevo Tajska sklenila poslati svojega zunanjega ministra na ženevsko konferenco.

Kapetan Kong Lee je včeraj obtožil skupino Bun Uma, na hujskanje ZDA ter s podporo Tajske in Južnega Vietnama pripravlja napad na nekatere ozemlja, ki so sedaj pod nadzorstvom laoške vladne vojske. Dodal je, da hočejo Američani skupno z laoškimi lutkami sabotirati ženevsko konferenco in mirno rešitev spora. Izjavil je tudi, da oboroženi oddelki Buna Uma pod poveljstvom ameriških častnikov vodijo vojaške akcije ob reki Bang Hien. Z druge strani pa Tajska in Južni Vietnam zbirata svoje čete v bližini laoške meje.

Jutri začetek francosko-alžirskih pogajanj v Evianu

Alžirska delegacija prišla v Ženevo
Danes odpotujejo francoski delegati

Krim Belkasem je poudaril, da hoče Alžirija živeti svobodna in neodvisna ter sodelovati z vsemi narodi - Kljub veliki stavki v Franciji je vsa pozornost javnosti obrnjena v Evian

ŽENEVA, 18. — Delegacija alžirske vlade je prišla danes popoldne z letalom iz Tunisa v Ženevo. Ob prihodu na ženevsko letališče je voditelj delegacije Krim Belkasem izjavil, da namerava Alžirija živeti svobodna in neodvisna in hoče vstopiti v mednarodno življenje z iskreno željo, sodelovati z vsemi narodi in skromno prispevati k napredku človeštva. «Smo tu, da branimo pravice naroda, ki zavrača preživele strukture kolonializma ter namerava živeti svoboden in neodvisen,» je dodal Belkasem.

Pred odhodom iz Tunisa je Krim Belkasem izjavil: «Prevzeli bomo svojo odgovornost z nezrušljivo vero in budnostjo. Upamo, da bodo francoski pogajalci pokazali pripravljenost uvideti, da je kolonialna doba končana.»

«Pogajanja v Evianu bodo morala omogočiti povratek k miru in dovoliti alžirskemu ljudstvu, da uresniči svojo neodvisnost v okviru mednarodnega življenja brez vsiljevanja ter s konstruktivnimi in plodnimi odnosi z vsemi narodi.»

Krim Belkasem je izjavil, da bodo prve besede delegacije, da «s ponosom pozdravimo naše hrabro ljudstvo, ki se je trideset let upiralo francoskemu kolonializmu». Poudaril je, da od 1. novembra 1954, ko se je začela vojna v Alžiriji, niso voditelji osvobodilne fronte nikoli prenehali izrekati pripravljenosti, pogajati se s francosko vlado za rešitev političnega vprašanja, ki je odprto več ko eno stoletje.

Dodal je: «Vendar pa se borba ni še končala. Alžirsko ljudstvo mora ostati budno. Naši sovražniki bodo skušali povečati ovire proti pravičnemu miru, ki naj bo v skladu z našimi smotri. Skušali bodo sejati zmedo. Bolj kakor kdaj koli moramo sedaj ostati združeni in se strniti okrog osvobodilne fronte, da onemogočimo sleherno spletko.» Izjavil je, da so predstavniki alžirske vlade s svoje strani odločeni nuditi dokaz konstruktivnega duha.

Alžirsko delegacijo je na letališču sprejel visoki funkcionar švicarskega zunanjega ministrstva. V delegaciji je osem članov. Odpeljali so jih z vojaškimi helikopterji v vilo «Bois d'Avault» blizu Ženeve, kjer bo njihova rezidenca ves čas pogajanj v Evianu.

Iz Alžira poročajo, da so prijavili alžirskemu sodišču 24 oseb ter jih obtožili neposredne udeležbe pri zadnjem uporu generalov. Drugih 33 so prijavili sodišču, ker so našli pri njih orožje. V koncentracijskih taboriščih je sedaj zaprtih 145 ljudi, ki so pripadali ultrasovski tajni vojski.

Atentati pa niso še prenehali. V Alžiru je bila odvržena bomba v neko kavarno v muslimanskem delu mesta in je ranila dve osebi. Druga bomba je bila odvržena v predmestju Bab El Ued, kjer sta bila tudi dva ranjena. Pred stanovanjem predsednika francoskega mladinskega naprednega združenja je eksplodiral naboj, pri čemer je bil ranjen 17-letni mladenič, ki je nato umrl v bolnišnici. Dve ženski sta bili ranjeni. V Constantini je bil v nekem baru ubit en musliman.

V Franciji so v številnih krajih izvršili preiskave v stanovanjih rezervnih častnikov. V današnjih prvih jutranjih urah je na železniški progi Pariz-Rim blizu kraja Les Chavannes, 50 kilometrov od Modane eksplodiral naboj, ki pa ni povzročil velike škode.

Kakor napovedano, se je danes v Franciji začela splošna stavka železničarjev ter nameščencev v prevozništvu in nameščencev podjetij za plin in elektriko. Stavka je bila povsod skoraj popolna. Računajo, da je pri stavki sodelovalo nad 500 tisoč delavcev in nameščencev.

Stavke, ki se začenjajo, pa niso zmanjšale pozornosti francoske javnosti za bližnji začetek pogajanj v Evianu. Številni Francozi so mnenja, da bo rešitev alžirskega vprašanja odpravilo številne težave, s katerimi se sedaj bori francosko gospodarsko in socialno življenje.

V francoskih političnih krogih pripisujejo veliko važnost prvim stikom v Evianu, do katerih bo prišlo pojutrišnjem. Upajo, da bodo že na prvi seji lahko načeli bistvo vprašanja. Francoski delegati, katerim se je pridružil kot vojaški svetovalec poveljnik na področju Kabilije v Vzhodni Alžiriji general Jean Simon, bodo odpotovali v Evian jutri popoldne.

Filmski festival v Cannesu

Sofia Loren nagrajena za «La ciociara»

CANNES, 18. — «Zlato palmo» filmskega festivala so podelili ex aequo francoskemu filmu «Tako dolga odsotnost» Henrija Colpija in španskemu filmu «Viridiana» Luisa Bunuela. Posebno nagrado žirije so dodelili poljskemu filmu «Mati Ivana angelov» Kalamerowicza; nagrado za režijo je dobila Julija Solnceva za film «Zgodovina ognjenih let» (SZ); nagrado za najboljšo igralko je dobila Sofia Loren za svojo vlogo v filmu «La ciociara»; nagrado za najboljšega igralca je dobil Američan Tony Perkins za vlogo v filmu «Vam ugaja Brahms?»

Nagrado za najboljšo selekcijo so dodelili Italiji za kakovost in različnost njenih selekcij: «La Ciociara» De Sice, «Che gioia vivere» Clementa, «Viaccia» Bologninija in «Dekle s kovčegom» Zurlinija.

Letos so ustanovili novo nagrado «Gary Cooper», ki so jo dodelili filmu «Raisin in the sun» Daniela Petria. Prvo nagrado za kratkometražne filme je dobil francoski film «Zlička» Carlosa Vialberda, posebno nagrado žirije pa je dobil madžarski film «Parbaj».

Za nagrado je Sofia Loren izvedela v Turinu in je takoj odpotovala v Cannes z avtom, ki ji ga je dal na razpolago Pinin Farina.

Jutrišnja seja ministrskega sveta posvečena Kalabriji

Moro ostro napadel socialiste zaradi njihove podpore Milazzu

Voditelj PSI Nenni obrazložil «manever» socialistov na Siciliji Tupini pripravil poročilo o deželni ureditvi - 24. t. m. v Celovcu drugi sestanek o Južni Tirolski

(Od našega dopisnika)

RIM, 18. — V Palermu se je danes izvršila predaja poslov med dosedanjim predsednikom dežele Majorano della Nicchiara in novim predsednikom Milazzom, ki je bil včeraj izvoljen z glasovi KPI, PSI in monarhistično-fašisitčne desnice.

Pristanek Milazza na izvolitev je zlasti močno razhudila političnega tajnika KD Mora, ki je sinoči čakal skoro do polnoči, da bo vodstvo PSI obsodilo zadržanje socialističnih poslancev v sicilski skupščini, kar pa se ni zgodilo. Spričo tega je napisal za demokristjansko glasilo «Il popolo» zelo oster komentar, naperjen predvsem proti socialistom, ki jih dolži «surovega manevra».

Po drugi strani pa se zdi, da so bila tudi med socialisti mnenja zelo deljena glede učinkovitosti tega manevra. Proti temu je bil baje Nenni, ki ga je motila predvsem okoliščina, da so se sicilski socialisti odločili za Milazza, ker je njegovo ime povezano s pojavom, ki ga je vodstvo stranke obsodilo. Baje pa so sicilski socialisti dobili podporo pri Lombardiju, in tako se je Nenni moral ukloniti. Teza socialistov je namreč, da bodo s podporo Milazza prisilili KD, da pristane na rešitev levega centra, ki bi razpolagala z glasovi demokristjanov, socialdemokratov, republikancev in krščanskih socialcev. Ta teza pa je nerealna, ker temelji na predpostavki, da bi KD mogla v sedanjem položaju pristati na tako rešitev. Objektivno ima poteza sicilskih socialistov izrazito značilnost izsiljevanja, in je tudi zaradi tega skrajnoneverjetno, reči moramo celo izključeno, da bi se KD uklonila.

Prve reakcije na ta manever so — kakor smo že omenili — povsem negativne: že sinoči, takoj po izvolitvi Milazza, je deželni tajnik KD D'Angelo izključil možnosti neposrednega razgovora med Milazzom in KD; današnja številka demokristjanskega glasila je to možnost izključila v še večji meri; agencija «ARIP», uradna glasnica deželnega tajništva KD na Siciliji pa objavlja danes noto, v kateri pravi, da Milazzo nima kaj povedati in predlagati KD, dokler vztraja na stališču, ki ga je «zagovarjal včeraj in ga zagovarja tudi danes». Tako je sedaj položaj znova povsem blokiran: s KD je razgovor nemogoč, s komunisti in fašisti pa ga tudi Milazzo odklanja. V razgovoru z novinarji je voditelj PSI Nenni takole obrazložil morda tudi svojo iluzijo glede manevra z Milazzom: 1. ontegniti krizo Rimu, od koder so prihajala izsiljevanja liberalcev, in jo spet prinesti v okvir sicilske deželne skupščine; 2. sprožiti javno diskusijo, v kateri naj vsaka skupina zavzame stališče glede tega, kar mi socialisti smatramo za edino možno rešitev na Siciliji, namreč večino levega centra na temelju programa radikalne obnove demokratičnega življenja in gospodarskih struktur».

Kar je bilo pričakovati, se je tudi zgodilo: deželni izvršni odbor KD na Siciliji je po dolgotrajni razpravi o političnem položaju po izvolitvi Milazza za predsednika dežele izdal sporočilo, v katerem poudarja, da je predhoden pogoj za obnovo vsakršnega političnega razgovora med krščanskimi socialci in KD ostavka Milazza, in to zaradi «frontističnega značaja njegove izvolitve».

Prihodnjo soboto se bo vršila seja vlade, na kateri bo Fanfani poročal o položaju v Kalabriji, hkrati pa bodo odobrili nekatere ukrepe v korist te dežele. Zunanji minister Segni se bo vrnil z oddiha v Rim 22. t.m., da bi se mogel udeležiti sestanka, ki se bo glede vprašanja Južne Tirolske vršil med italijansko in avstrijsko delegacijo 24. t. m. v Celovcu. V italijanski delegaciji bo tudi podtajnik za zunanje zadeve Russo, generalni direktor za politične zadeve veleposlanik Fornari ter drugi funkcionarji in izvedenci zunanjega ministrstva in predsedstva vlade.

Senator Tupini, predsednik komisije, ki je morala proučiti vprašanje deželne ureditve, je pripravil poročilo in ga dostavil članom komisije, ki se bo sestala 23. t.m., da bi o njem diskutirala in ga odobrila; nato ga bodo dostavili predsedstvu vlade.

V poslanski zbornici je Cortese (PLI) obrazložil svojo interpelacijo glede poenotenja tarif električne energije, za njim pa je socialdemokrat Orlando obrazložil interpelacijo svoje stranke o istem vprašanju. V senatu pa so nadaljevali diskusijo o «zelenem načrtu». Komunistični in socialistični senatorji so ostro kritizirali vladni načrt.

Spričo neuspeha sestanka, ki se je vršil na ministrstvu za delo, so sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL proglasile za jutri 24-urno stavko v vseh obratih «Ansaldo». Predstavniki omenjenih organizacij se bodo ponovno sestali prihodnjo soboto in odločili o nadaljnjem razvoju sindikalne akcije.

A. P.

44. dan sodne razprave proti zločincu Eichmannu

Poskusne sterilizacije na Židih in ciganih

Eichmann je predložil, naj se pobijejo vsi jugoslovanski Židje, češ da v vzhodnih taboriščih ni več prostora

JERUZALEM, 18. — Tudi danes je javni tožilec na 44. razpravi proti vojnemu zločincu Eichmannu predložil vrsto dokumentov, iz katerih sledijo novi dokazi o Eichmannovih zločinih. Iz nekega dokumenta je razvidno, da sta zdravnika Brandt in Scherman izvršila vrsto poskusov sterilizacije na telesih Židov in Ciganov s pomočjo žarkov-X in «Lipiodola». Javni tožilec je poudaril, da v tem dokumentu sicer Eichmann ni omenjen, toda ne more biti nobenega dvoma, da je za te metode dobro vedel in sodeloval pri takem biološkem uničevanju ljudi. Eichmannov branilec je seveda dejal, da se ta dokument procesa ne tiče.

Drugi dokumenti zadevajo preganjanje Židov na Češkoslovaškem. V enem izmed teh poročil je rečeno med drugim, da obstajajo težave, ki jih delajo češki kmetje pri izpraznitvi vojašnic, katere so bile v začetku namenjene za bodoči geto. V dokumentu je rečeno, da če se bo pokazalo, da je nemogoče izseliti kmete, potem bo potrebno izdelati za Žide «hiše pod zemljo». Poudarjeno je poleg tega, da se trupla Židov ne smejo pokopati, temveč sežgati daleč proč od geta. Eichmann je bil zelo ponosen na koncentracijsko taborišče Theresienstadt in je ukazal, naj se konec vojne prenesejo tja vsi njegovi osebni arhivi, da bi jih tam sežgali. Tako se je tudi zgodilo in samo redki dokumenti niso bili uničeni: med temi so tudi tisti, ki jih je javni tožilec danes predložil.

Javni tožilec je omenil med drugim danes tudi nekega esesovskega stotnika Siegfrieda Seidla, ki je bil osebni zastopnik Eichmanna med drugim tudi na Poljskem, na Madžarskem in v Jugoslaviji in ki je bil pozneje obsojen na smrt. Iz njegovih izjav sledi, da so ga 1. novembra 1941 imenovali za načelnika taborišča v Theresienstadtu, kamor so pripeljali 110.000 Judov ter jih pozneje deportirali na Vzhod. Seidl je med drugim priznal, da je ukazal postreliti 16 zapornikov, ker se niso držali notranjega pravilnika. Eichmann je taborišče večkrat obiskal in izdajal zelo stroge ukaze. Nekaj takih notranjih pravilnikov je neki deportiranec zakopal, da bi se ohranili do osvoboditve.

Nato je bil zaslišan Ernst Brecht, ki je pripovedoval, kako so v Pragi plenili judovska stanovanja, kako je poseben urad spravljal ključe teh stanovanj, kako so skrivali vse dragocene judovske predmete itd. Popoldne pa je bil zaslišan bivši deportiranec Viteslav Diamant, ki je povedal, da je Eichmann predsedoval komisiji, ki je določala Jude za taborišča smrti. Dodal je, da po toliko letih ne more spoznati Eichmanna, kar je njegov branilec izkoristil v korist Eichmannovi obrambi. Priča Arold Engelstein pa je povedal, da so ga z 265 ujetniki poslali v Zossen pri Berlinu, kjer so gradili neke zasilne stavbe. Eichmann pa jih je vsak dan nadzoroval. Po končanem delu so poslali 45 ujetnikov v taborišča smrti.

Končno je danes javni tožilec predložil sodišču dokument nemškega zunanjega ministrstva, iz katerega izhaja, da je Eichmann v septembru 1941 predlagal, naj se pobijejo vsi jugoslovanski Židje, ker je v vzhodnih taboriščih zmanjkalo prostora.

Jugoslovanski študenti na obisku v Avstriji

DUNAJ, 18. — Delegacija Zveze študentov Jugoslavije, ki je na Dunaju kot gost Zveze študentov Avstrije, se je včeraj in danes razgovarjala z zastopniki avstrijskih študentov o razširitvi medsebojnih stikov in o nekaterih vprašanjih mednarodnega sodelovanja študentov. Med razgovori je bil izdelan program udeležbe zastopnikov avstrijskih študentov na mednarodnih seminarjih študentov v Dubrovniku in v Ljubljani in udeležbe jugoslovanskih študentov na nekaterih študentovskih prireditvah v Avstriji. Izražena je bila prav tako skupna želja po širšem sodelovanju na kulturnem in na športnem področju in po izmenjavi delegacij študentov.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21.7, najnižja 11.2, ob 19. uri 17.8, zračni tlak 1013.5 pada, veter vzhodnik severovzhodnik 19 km, sunki 41 km, vlage 42 odst., nebo oblačno, morje skoraj mirno, temp. morja 14.1.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 19. maja
Ivo
Sonce vzide ob 4.30 in zatone ob 19.33. Dolžina dneva 15.03. Luna vzide ob 8.29 in zatone ob 23.33
Jutri, SOBOTA, 20. maja
Bernard

Seja tržaškega občinskega sveta

Novi mestni regulacijski načrt je končno prišel pred občinski svet

Resolucija PSI z zahtevo, da se mladina s predavanji seznani z resnično podobo fašizma in njegovih zločinov - Zahteva iste stranke, da se svetovalcu Borgheseju odvzame mandat

Včeraj se je tržaški občinski svet lotil zelo važne naloge, in sicer razpravljanja o novem regulacijskem načrtu. Svetovalcem in tisku so razdelili 11 snopičev, v katerih so orisani rezultati urbanistične raziskave, nato pa je nakazana struktura regulacijskega načrta, ki sledi iz teh rezultatov. Snopiči so opremljeni tudi z raznimi očrti, razpredelnicami itd.

Odbornik za javna dela Geppi je podal prvi del izčrpnega poročila o splošnih kriterijih načrta oziroma o urbanistični raziskavi, ter bo poročilo v podrobnostih še nadaljeval. V svojem poročilu je še s posebnim poudarkom govoril o raznih vrstah cest, ki pojdejo skozi mesto in ko bodo služile za pospešitev prometa.

Prejšnji regulacijski načrt je bil sestavljen na podlagi zakona iz leta 1934, sedanji pa se opira na urbanistični zakon iz leta 1942, ki pravi, da morajo vse občine poskrbeti za regulacijski načrt. Načrt iz leta 1934 se je v glavnem tikal ožjega mestnega središča ter ni dovolj upošteval potrebe širjenja cestnega omrežja oziroma mestnega prometa in hitrih prevozov. Zato ni predvideval glavnih smeri prometa skozi mesto niti okoli njega. Prav tako ni upošteval težnje po decentralizaciji javnih storitvenih naprav ter se je glede gradnje novih poslopij ravnal po načelu širjenja mesta, pobodno kot se širi oljni madež. V sedanjem načrtu pa prevladuje načelo raznih središč z ustanavljanjem samostojnih naselij, kot so San Sergio, INA-Casa pri Sv. Alojziju itd. Tretja glavna razlika med obema načrtoma je v tem, da se ublaži dosedanja prevelika koncetracija oziroma gostota stavb v mestnem središču.

Kar se tiče kriterijev pri delitvi mesta oziroma občine na področja velja naslednja porazdelitev: področje za prebivališča, turistično področje, trgovinsko in industrijsko področje, področje vrtov, parkov in nasadov sploh ter železnisko in sanitarno.

Področje, ki je določeno za zidanje stanovanjskih hiš, to je rezidencialno področje, se deli na šest predelov. Prvi predel je namenjen intenzivni zidavi s poslopji, ki se držijo drugo drugega. Težnja za ta predel je, da se vsaj nekoliko «razredči». Drugi predel je posvečen intenzivni zidavi, tako, da se hiše ne dotikajo med seboj. Tretji predel je namenjen za na pol intenzivno zidavo, z zelenim prostorom okrog hiš. Četrti predel bo služil za ekstenzivno gradnjo s širjenjem že obstoječih zelenih prostorov. Peti predel bo služil za ekstenzivno gradnjo, in sicer za vile na krajih z lepim razgledom. Šesti predel pa bo imel nizek indeks gradenj ter bo v glavnem kmečkega značaja v naravnih življenjskih pogojih.

Odbornik je tudi na dolgo orisal pogoje, ki so narekovali Trstu način njegovega širjenja. Mesto se je širilo po prispodobi roke s petimi prsti, tako da je dlan mestno središče, prsti pa so razne doline, v katere so segle ceste in ulice. Razvoj mesta je bil torej odvisen od orografskih činiteljev. Glede demografskih činiteljev je treba upoštevati, da se mesto še vedno širi, čeprav se ne veča število prebivalstva, saj presega število smrti število rojstev. K poročilu v regulacijskem načrtu se bomo seveda še povrnili.

V začetku seje so bila na vrsti vprašanja svetovalcev in resolucija, ki jo je predložila skupina socialističnih svetovalcev glede poučevanja mladine o fašizmu in njegovih posledicah.

Svetovalec dr. Pincherle je najprej formalno predlagal, naj se svetovalcu Fronte za neodvisnost Borgheseju razveljavi svetovalski mandat, ker je že od 8. februarja lani odsoten, to je odkar se je preselil v Avstralijo. Zaradi tega je sedaj okrog 4.000 tržaških volivcev brez svojega zastopnika v občinskem svetu. S to zahtevo dr. Pincherla se je pričel formalni postopek, da se Borghese nadomesti z drugim svetovalcem Fronte za neodvisnost.

Dr. Pincherle je tudi obrazložil resolucijo PSI o zahtevi, naj se poskrbi, da mladina končno zve, kaj je bil v resnici fašizem. V Trstu je namreč mnogo mladine, ki ne ve, koliko je stala Italijo fašistična pustolovščina. Ta mladina se tudi ne zaveda, koliko je fašizem pripomogel, da se je utrdil v Nemčiji nacizem, ne ve, koliko zločinov so zakrivili fašisti po 8. septembru 1943, kako je nastalo odporniško gibanje in kaj pomeni za nas vse ustava, ki se je porodila iz osvobodilnega boja. Veliko krivdo za to nosijo razni nacionalistični krogi, in zlasti šola.

Vsi resnični demokrati morajo zahtevati, da se uveljavijo ustavne določbe, ki prepovedujejo obnovitev fašistične stranke pod kakršno koli obliko. Predvsem pa se mora v Trstu v raznih ustanovah in organizacijah nehati sodelovanje med ljudmi, ki pripadajo demokratičnim strankam, ter starimi in novimi fašisti. Kar se tiče prepovedi fašističnih organizacij, je senator Ferruccio Parri predložil zakonski načrt in dolžnost vseh demokratov v občinskem svetu je, da se zavzamejo za odobritev tega zakonskega načrta. Najbolj nujno pa je, da se poskrbi za vzgojo mladine, kajti v tržaških šolah jo na splošno vzgajajo v starem duhu, čeprav je mnogo profesorjev, ki bi hoteli mladino prevzgojiti. V šolah imajo namreč preveč proste roke razni fašistični agitatorji, ki mladino zavajajo na kriva pota in jo hujskajo, kar potrjujejo tudi nedavni izgredi in skrunitve plošč in spominskih kamnov. Ker se torej v šolah ne skrbi za pravo državljansko vzgojo, naj se tudi v Trstu poskrbi za predavanja o fašizmu, kot so to že storili v Milanu, Turinu, Genovi itd., kjer so v prenatrpanih dvoranah predavali o fašizmu razni cenjeni zgodovinarji. Za ta predavanja bi morala dati predvsem pobudo občina in seveda poskrbeti tudi za finančno plat.

V razpravi o tej resoluciji je zaetm spregovoril odv. Pogassi (KPI), ki je zlasti ostro obsodil apologijo fašizma,

Zakonski osnutek za slovenske šole

Kot je bilo pričakovati, je prosvetna komisija poslanske zbornice na svoji zadnji seji v sredo odobrila na zakonodajni stopnji osnutek zakona za slovensko šolstvo s spreminjevalnimi predlogi, ki smo jih 29 aprila t.l. že objavili.

Celotno besedilo bomo objavili, ko ga bo sporočila omenjena komisija, ki bo osnutek zakona zdaj poslala še v odobritev senatu.

—«»—

Edvard Kardelj na poti skozi Trst

Včeraj dopoldne je potoval skozi Trst podpredsednik izvršnega sveta FLRJ Edvard Kardelj s soprogo na poti v Milan na zasebni obisk.

Ne mejnem bloku pri Fernetičih so ga sprejeli veleposlanik FLRJ v Rimu Mihajlo Javorski in generalni konzul v Trstu dr. Žiga Vodušek s soprogo. Podpredsednik Kardelj je takoj nadaljeval pot v Milan.

Danes na tržaški univerzi

Pomembno zasedanje o povezavi med industrijo in pomorstvom

Zasedanje prirejajo industrijska združenja Severne Italije, ki gravitirajo na Jadransko morje - Včeraj je bil v Benetkah sestanek Skupnosti jadranskih pristanišč

Danes dopoldne se prične v veliki dvorani tržaške univerze zasedanje posvečeno pomorskim prevozom v Jadranskem morju, katerega organizira Združenje tržaških industrijcev s sodelovanjem 38 sorodnih združenj iz celotnega predela Severne Italije, ki gravitira proti pristaniščem Jadranskega morja. Zasedanju bo prisostvoval tudi podtajnik ministrstva za državne udeležbe Eugenio Gatto. Na današnji otvoritvi bo prečital uvodno poročilo član tržaške univerze prof. Giuseppe Barbieri.

Zasedanje je zelo pomembno, saj bodo na njem industrijci podrobno razpravljali o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na povezavo industrijske proizvodnje s prekomorskim prometom. V tej zvezi bo zasedanje prav gotovo poudarilo nujnost, da se okrepe redne pomorske zveze Jadranskih pristanišč in to tako državne pomorske zveze kot tudi redne proge zasebnih družb.

Poleg tega bodo na zasedanju razpravljali o okrepitvi pristanišč, o zniževanju prevoznih in manipulacijskih stroškov, hitrosti prevozov ter o pristaniških tarifah.

Včeraj pa je bil v Benetkah sestanek Skupnosti jadranskih pristanišč, na katerem je bilo prisotnih sedem županov iz vseh najpomembnejših pristaniških mest. Razpravljali so predvsem o zakonskem osnutku glede državnih pomorskih družb. Kot je znano, se je zveza uprla temu zakonskemu osnutku, saj predvideva znatno znižanje števila rednih državnih prog.

—«»—

Natečaj za sedem novih lekarn

Pokrajinski zdravnik je razpisal natečaj za dodelitev sedem novih lekarn v tržaški pokrajini, in sicer: ena v Sesljanu (devinsko - nabrežinska občina), ena v Boljuncu (dolinska občina), ena v Žavljah (miljska občina) ter štiri v tržaški občini: V Rocolu, Carboli, pri Zgornji Magdaleni in na Proseku.

Rok za predložitev prošenj zapade 31. julija letos.

Za morebitna pojasnila se interesenti lahko obrnejo na pokrajinskega zdravnika, prefektura, soba 47.

—«»—

Uslužbenci Arrigoni že 25 dni zaprti v uradih ravnateljstva

Včeraj je minilo 25 dni, ko so uslužbenci podjetja Arrigoni zasedli urade ter še vedno ni znano nič novega, kar bi lahko spremenilo položaj. Tiskovni urad PSI je včeraj sporočil, da so poslali telegram ministru za delo Sullu in ga pozvali, da naj takoj skliče pogajanja, da bi se spor uredil. Istočasno so tudi zainteresirali senatorja Tolloja, da bi interpeliral vlado o istem vprašanju.

—«»—

Kongres o streli

Od 22. do 25. t. m. se bo vršil v Trstu 6. mednarodni kongres obrambe pred bliskom in gromom. Takoj nato bodo udeleženci kongresa odpotovali v Opatijo in potem v Zagreb, kjer se bo kongres zaključil.

To mednarodno srečanje znanstvenikov zahodne in vzhodne Evrope so sklicali Elektrotehnični inštitut tržaške univerze, Geofizikalni sperimentalni inštitut tržaške univerze ter Elektrotehnični inštitut zagrebške univerze. Na njem bodo sodelovale tudi razne industrijske družbe: SADE, Edison in RAI in druge.

Na kongresu bodo obravnavali razna vprašanja, ki se tičejo zakonskih predpisov glede obveznih naprav za obrambo proti streli in novejših tehničnih naprav v obrambi pred radioaktivnim sevanjem. Še posebej bodo kongresisti obravnavali vprašanje statistike udarjanja strel in sicer v zvezi z izdelavo topografskih zemljevidov strel. Take zemljevide uporabljajo s pridom že dalj časa v Avstriji in drugih deželah. V tej zvezi bodo razpravljali tudi o izdelavi posebnih topografskih zemljevidov, ki bi prikazovali podzemeljske vodne tokove, ki vplivajo na več ali manj intenzivno udarjanje strel na določeno področje.

Zdi se, da bodo kongresisti razpravljali tudi o neki novi sovjetski tehniki, ki zadeva povzročanje umetnih, to je tako imenovanih globularnih strel, ki so sicer v naravi zelo redke. Iz verodostojnih virov se je zvedelo, da se je sovjetskim znanstvenikom posrečilo upravljanje te vrste strel z daljave. Zdi se, da je mogoče z njimi izvrtati dolge predore v kamnitnem svetu. Verjetno je tudi, da bi bilo mogoče uporabiti s pridom to iznajdbo v vojne namene.

Za časa svojega bivanja v Trstu si bodo kongresisti ogledali tudi devinski grad, kjer je neki menih že pred več kot 400 leti postavil svojevrsten strelovod, za katerega pravijo devinske kronike, da je bil prvi na zemeljski obli. Ko je strela udarila v ta primitivni strelovod, se je sprožil poseben mehanizem, ki je s pomočjo zvona oznanil kmetom in pastirjem bližajočo se nevihto.

—«»—

Stavka v podjetju DISPRAL

Včeraj so stavkali uslužbenci podjetja DISPRAL od 11.30 do 12. sindikalne organizacije pa so zahtevale, da naj urad za delo takoj skliče sestanek. Do stavke je v temu podjetju prišlo, ker ne izvajajo pogodbenih obveznosti. To podjetje je namreč nastalo, ko so ločili od CRDA menze za vse obrate in so te menze prevzele Delavske zadruge, ki so v ta namen ustanovile posebno podjetje DISPRAL. Takrat so tudi podpisali sporazum, da bodo uslužbenci tega podjetja uživali iste ugodnosti, kot vsi ostali uslužbenci Delavskih zadrug. Sedaj pa se tega sporazuma ne drže, ker tem uslužbencem niso priznali poviškov, ki so jih dosegli uslužbenci Delavskih zadrug po novem sporazumu.

—«»—

Vespist povozil pešca ko je prečkal cesto

Na Korzu je včeraj popoldne 19-letni Paolo Fonda iz Ul. Ginestre 14 povozil z vespo 83-letnega Luigija Piffera iz Ul. S. Giustina 13, ki je prečkala tam cesto. Piffer se je pobil in ranil po čelu in zgubil spomin. Sprejeli so ga na drugi kirurški oddelek in pravijo, da bo okreval v dveh tednih, če ne bodo nastopile komplikacije.

Z avtom v policista

Okrog poldne je včeraj 26-letni agent civilne policije William Di Buo, ki opravlja svojo službo na obmejnem bloku pri Fernetičih, šel peš ob robu ceste proti Opčinam, pa je za njim privozil z avtom 72-letni Augusto Stocca iz Ul. Catullo 14 in ga podrl. Di Buo se je pri padcu pobil in ranil po glavi ter levi nogi in se je opraskal po levi roki, zaradi česar so ga sprejeli na drugi kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral deset dni.

—«»—

Tatovi vdrli v stanovanje

Neznanci so s ponarejenimi ključi prišli v stanovanje, ki ga ima Jolanda Fonda por. Savron v Ul. Giulia 61. Prebrskali so povsod in odnesli iz spalnice denarnico, v kateri je imela 22.000 lir.

Nekdo pa je ukradel motor, ki ga je Claudio Rebec iz Ul. Sanzio 5 parkiral na cesti blizu svojega doma.

Sinoči v Gregorčičevi dvorani

KONCERTNI VEČER GLASBENE MATICE

Revija gojencev šole v vseh instrumentalnih zasedbah

Produkcija šole Glasbene Matice? Ne, oznaka produkcija za to, kar smo poslušali včeraj v Gregorčičevi dvorani je lahko točna samo po svoji terminologiji, nikakor pa ne more v pravi luči označiti tega glasbenega dogodka. Jaz bi mu dejal koncert gojencev glasbene šole, kajti kvaliteta, ki so jo pokazali posamezni gojenci, izstopa iz ozkih meja šolskega pojmovanja glasbenega poustvarjanja in prehaja v tisto višjo obliko, ki sodi v koncertni okvir, to je v okvir samosvojega izražanja, lastnega interpretiranja in že nadšolskega obvladanja tehnike posameznih glasbil.

No sporedu je bilo štirinajst točk in prav toliko gojencev od 3. letnika navzgor do 7. oz. 1. srednjega. Če so na dosedanjih produkcijah v okolici prevladovali med instrumenti klavir, harmonike in violine, potem je za sinočnji koncert značilna ne samo že omenjena nadšolska kvaliteta, temveč tudi znatno večja instrumentalna pestrost. Tako so se nam poleg pianistov in violinistov predstavili tudi po en čelist, flavtist, trobentist in fagotist, torej instrumenti, ki so v našem ambientu mnogo redkejši, ki pa so v perspektivi manjšega simfoničnega orkestra, ki je prav gotovo v namenih naše Glasbene Matice, enako nujno potrebni kot violine. Naloga, ki si jo je zadalo vodstvo naše Glasbene Matice, da vzgoji med svojimi gojenci kader godbenikov, ki bodo obvladali čimveč instrumentov za orkestralno sestavo, je torej prvenstvene važnosti in je dokaz dalekovidnosti njenega vodstva. Nivo, ki so ga gojenci teh instrumentov pokazali pa dokazuje tudi, da so deležni res strokovnega pouka, kar velja v enaki meri tudi za nastopajoče pianiste in violiniste, ki so se nam to pot znović predstavili, nekateri tudi z novimi skladbami.

Žal ta koncertni večer ni bil najbolje obiskan, toda izključno na škodo vseh onih, ki so manjkali. Oškodovani so bili za užitek, ki ni vsakdanji, za doživetje, ki je preseglo pričakovanja tudi marsikaterega zvestega spremljevalca naporov in uspehov šole Glasbene Matice, katere letni obračun je, upoštevajoč tudi nastop orkestra in mladih pevcev v Avditoriju, res visoko aktiven.

Podrobneje se bomo k sinočnjim izvedbam še povrnili.

j. k.

Zaključek koncertne sezone

Celibidache zopet navdušil

Letošnja koncertna sezona Tržaškega simfoničnega orkestra se je včeraj zvečer zelo dostojno zaključila. Poleg programa, ki je bil za Trst skoraj ves «nov», je dala koncertu veliko privlačnost tudi navzočnost dirigenta Sergiuja Celibidacheja, ki je v Trstu silno popularen med občinstvom, ki hodi na simfonične koncerte.

Glede programa se sliši kar nekoliko čudno, da sta bila včeraj v Trstu prvič izvajana Bartokova Dva portreta, *ki imata za seboj že več kot pol stoletja, nadalje, da so bili prvič izvajani tako splošno znani Dvorakovi štirje slovanski plesi (prvi, drugi, tretji in osmi iz Prve suite op. 46) in da je bila končno včeraj prvič na koncertnem sporedu v Trstu Schumannova II. simfonija, ki je nastala in bila prvič izvajana pred več kot 110. leti. Pri takih «prvih» izvedbah seveda ne bi mnogo tvegal niti dirigent manjšega slovesa kot je Celibidache. Vendar se je včerajšnji dirigent zavedal, da bi prav z ohlapno in ne dovolj izdelano izvedbo takega znanega dela, kot so n. pr. Dvorakovi slovanski plesi, njegov ugled lahko trpel. Zato je ves program izdelal do nenavadne preciznosti ter izvabil iz orkestra vse lepote skladb, ki jim je dal mogoče včasih nekoliko samosvojo toda vendar sprejemljivo interpretacijo. Pod sugestivno silo njegovega dirigiranja je orkester vseskozi igral v stilu največjih orkestrov. Vredno je tudi omeniti, da je Celibidache dirigiral ves dolgi program koncerta na pamet.*

Po Schubertovi uverturi Rosamunda *sta prišla na vrsto Bartokova* Dva portreta, *ki spadata še med avtorjeva mladostna dela (iz l. 1907-1908) in še tudi kažeta vplive drugih velikih mojstrov. Solistični del je tu igral koncertni mojster Simeone Baldassare, ki je žel mnogo odobravanja občinstva. Po sijajno izvedenih Dvorakovih štirih slovanskih plesih pa je bil dirigent deležen tolikšnega ploskanja, kot ga drugi dirigenti redko doživijo celo na koncu koncerta. Navdušenje se kar ni hotelo poleći tudi na koncu po izvedbi Schumannove II. simfonije.*

IZ KOPRA

Predavanje prof. Salvinija o Galeriji Uffizi

O zgodovinskih znamenitostih Firenc, zlasti pa o umetnostnih stvaritvah «Gallerie degli Uffizi» je v veliki dvorani koprskega muzeja predaval sinoči profesor umetnostne zgodovine na tržaški univerzi Roberto Salvini. Svoja izvajanja je ilustriral s številnimi projekcijami. Številno občinstvo je italijanskega gosta za zanimivo predavanje nagradilo s toplim aplavzom.

—«»—

Razpisan natečaj za službo v civilni notranji upravi

Notranje ministrstvo je razpisalo natečaj za 28 mest za namestnika knjigovodje v navadnem staležu za knjigovodstvo civilne notranje uprave.

Prošnje za natečaj morajo biti predložene v 60 dneh, in sicer najkasneje do vključno 14. julija. Kot je znano, prošnjam sedaj ni treba prilagati nobenih dokumentov, ki jih običajno zahtevajo za natečaje, ampak mora biti v prošnji navedeno le, da je prosilec v pogojih, da lahko sodeluje na natečaju. Prošnje morajo biti napisane na kolkovanem papirju od 200 lir in morajo biti poslane na prefekturo.

—«»—

Včeraj so se sestali na uradu za delo sindikalni predstavniki s predstavniki male in srednje industrije, ki zastopajo podjetja, ki se ukvarjajo z barvanjem ladij ter čiščenjem rje. Sklenili so, da se bodo ponovno sestali.

PROSVETNO DRUŠTVO v ŠKEDNJU

Ob dvajseti obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte priredi prosvetno društvo v Skednju razstavo o nastanku in delovanju OF. Vabimo člane in prijatelje društva, da se udeležijo otvoritve, ki bo v soboto, 20. maja 1961 ob 20.30 v društvenih prostorih v Skedenjski ulici 124/I. Razstava bo odprta še v nedeljo 21. maja od 9. do 12. in od 20. do 22. ure.

IZLETI

IZLET SPDT V LOGARSKO DOLINO

SPDT priredi v dneh 1. in 2. junija izlet v Logarsko dolino v Zgornji Savinjski dolini pod Kamniškimi planinami.

Prosimo vpisnike, da poravnajo voznino in dvignejo številke voznega listka.

—«»—

Izgubljeno

Nadja Ukmar je izgubila v Nabrežini na cesti med trgovino Knez in pošto zlato uro. Poštenega najditelja prosi, da ji uro, ki ji je drag spomin, vrne proti nagradi na njen dom v Nabrežini — postaja št. 33.

—«»—

KDO JE NASEL ZLATO URO?

V torek dopoldne okrog 9. ure je na avtobusu proge št. 29, ali pa od postajališča v Ul. Bernini - Ul. Madonnina - Ul. Pondares do Ulice Vidali neka delavka izgubila zlato zapestno uro znamke «Zenith», drag družinski spomin. Nagrado dobi pošteni najditelj, ki naj prinese uro v uredništvo našega lista v Ul. Montecchi 6.

Luciana Danev por. Furlanič s Kontovela je povila ljubko hčerko, ki so ji dali ime Suzana. Nono in nona želita mali Suzani vse najboljše v njenem življenju, srečnim staršem pa obilo voščil.

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo, 21. t. m. ob 17. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj»

PAVEL GOLIA:

SNEGULJČICA

KINO

Nazionale 16.00 «Divizija Lebensborn». Ljubezen po naročilu Hitlerja. Prepovedano mladini.
Fenice 16.00 «Suspicion», Joan Fontaine, Cary Grant.
Excelsior 16.00 «Cenjena družba» Franco Franchi. Prepovedano mladini.
Filodrammatico Danes zaprto.
Grattacielo 16.00 «Svedinje», Franco Fabrizi, Franco Interlenghi, Leopoldo Trieste. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.00 «Ognjena vihra nad Normandijo».
Supercinema 16.00 «Ljubezen v Rimu».
Alabarda 16.00 «Kakšna ženska, kakšni dolarji», Dalida. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Kraljica Amazonk». Prepovedano mladini.
Cristallo 16.00 «Bratranci». Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «La ciociara», Sofia Loren, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Capitol 16.30 «Čudovita sedmorica». technicolor. Yul Brynner, Steve Mac Queen. Tretji teden.
Impero 16.00 «Venera v norčiji» Elizabeth Taylor.
Italia 16.30 «Francozinja in ljubezen». Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Massimo 16.00 «Uporniki Akatara», technicolor, Jose Suarez.
Moderno 15.30 «Veliki plen», technicolor, Frank Sinatra, Dean Martin.
Astra 16.30 «Moj sin». Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «Judeški sin», eastmancolor, Burt Lancaster.
Ideale 16.00 «Sosedova trava je vedno bolj sočna», Robert Mitchum.
Marconi 16.00 «Gorila», technicolor, Georges Galey.
Savona 16.00 «Postelja s tremi prostori», Totò, Peppino De Filippo.
Odeon 16.00 «Osmo čudo sveta», technicolor.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina Mar... Sancina darujeta Leon in Ul... ka Tavčar 2000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob ... celu Sancinu daruje družina ... sip Lipovec 1000 lir za Dijaško Matico. V isti namen ... Slava in Anica Zerjal 1000 ...

V počastitev spomina pok. ... cela Sancina in pok. Avr... Sancin daruje Srečko ... 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. ... cela Sancina darujejo ... Roman Anton Sancin 2000 ... Evgen in Mila Sancin 2000 ... za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob ... Marcela Sancina darujeta ... in Marijan Dolgan 1000 lir ... Dijaško Matico.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po ... kv. m — se prodajo v Ulici G... bini 3.

ISCEMO dobro izvežbano ... ško strojepisko. Prošnje ... ti na Slovensko gospodarsko združenje, Ul. F. Filzi št. ...

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška ...
Telefon 61-792

NOVO:
Hazard: *Evropska misel v XVIII. stol.* L. 2.400.—
Trevelyan: *Zgodovina Anglije* L. 3.500.—

Podrobna navodila za izlet v Planico

Veliko zanimanje mladine - Točen urnik odhoda avtobusov

Mladinsko srečanje v Planici, ki bo v nedeljo 21. maja, je vzbudilo izredno veliko zanimanje in se je za srečanje prijavilo visoko število mladincev tako na tržaškem kot na goriškem področju ter dve skupini iz Beneške Slovenije. To je razumljivo, saj je program srečanja zelo zanimiv in nudi edinstveno priložnost, da se sreča, spozna in spoprijatelji slovenska mladina iz zamejstva v Italiji, iz Koroške in iz matične domovine.

Srečanje je prirejeno v okviru tradicionalnega festivala jeseniške mladine. Po programu bo v soboto zvečer kulturno-zabavni spored, na katerem bodo nastopale skupine iz Trsta, Gorice, Koroške in z Jesenic.

V nedeljo dopoldne pa bodo športne tekme, svečana prireditev, nato pa družabno popoldne.

Vse udeležence srečanja opozarjamo, naj se toplo oblečejo, ker je pod Planico zvečer še vedno mraz. Skupno organizirano kosilo bo v Planici v nedeljo okoli 13. ure, ostalo prehrano pa naj si vsakdo preskrbi sam. Pred odhodom, naj vsak dobro pogleda, da ne bo pozabil propustnice.

Opozarjamo tudi, da se je vpisovanje zaključilo v sredo zvečer in da bodo imeli vodiči vsakega avtobusa točen seznam izletnikov.

Jutri popoldne ob 15 odpotujeta prva dva avtobusa z nastopajočimi mladinci. Z avtobusom št. 5 bodo odpotovali člani združenja «Bor» po njihovem seznamu. V avtobusu št. 6 pa nastopajoči, ki so vsi osebno obveščeni. Oba avtobusa odpotujeta iz Ul. Fabio Severo (nasproti bencinskim črpalkam). Borov avtobus odpelje naravnost proti Gorici in Trbižu. Avtobus št. 6 pa pelje skozi Opčine, Prosek in Križ, kjer bodo vstopili nastopajoči iz teh vasi.

Program odhoda ostalih avtobusov pa je naslednji:

Avtobus št. 1
Prosek 21 — Križ 21.10 (avtobusna postaja).
Vodič: Stojan Spetič.

Avtobus št. 2
Nabrežina 21 (na križišču) — Sempolaj 21.05 (avt. postaja — Mavhinje 21.15 (avt. postaja) — Prečnik 21.20 — Salež 21.25 (avt. postaja) — Zgonik 21.30 (avt. postaja).
Vodič: Albert Peric.

Avtobus št. 3
Dolina 21 (avt. postaja) — Boljunec 21.05 (avt. postaja) — Boršt 21.10 (avt. postaja) — Ricmanje 21.15 (na cesti) — Katinara 21.20 (Ključ) — Bazovica 21.25 (avt. postaja) Gropada (avt. postaja Padriče) 21.30 — Trebče 21.35 (avt. postaja) — Opčine 21.40 (na križišču s cesto proti Padričam).
Vodič: Lucijan Žnidaršič.

Avtobus št. 4
Trst, Ul. Fabio Severo 21.30.
Vodič: Jožko Dekleva.

Vse udeležence naprošamo, da so točni pri odhodu in da upoštevajo navodila vodičev.

Poverjeniki, ki so vpisovali za izlet in ki še niso predložili točnega seznama udeležencev, naj to storijo danes pri Prosvetni zvezi, Ul. Geppa 9 med uradnimi urami od 8-12 in 15-18.

—«»—

Neroden padec

Ko je včeraj dopoldne vstala s postelje, je 85-letna Marija Ukmar iz Ul. Settefontane 54 nerodno padla in se pobila po čelu ter obrazu. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na drugi kirurški oddelek. Pravijo, da bo okrevala v desetih dneh, če ne bodo nastopile komplikacije.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNISTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT. Trst

Iz sodnih dvoran

Lastnika znane spedicijske družbe pred sodiščem zaradi namernega stečaja

Potrjena obsodba zaradi pijanosti in posesti orožja

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, se je začela včeraj zanimiva razprava v zvezi z namernim stečajem spedicijske družbe Deschmann-Terrile, ki sta ga zagrešila 66-letni Michele Terrile iz Ul. XXX. oktobra 8 (v priporu) in 66-letni Mario Deschmann iz Ulice Orazio 7.

Na zatožni klopi sedita tudi 39-letni Enrico Terrile, sin prvega obtoženca, iz Ul. Ghirlandaio 18 in 39-letni Alfredo Deschmann, sin drugega obtoženca, iz Ul. Tagliapietra 4.

Terrila in Deschmanna dolžijo, da sta skupno zakrivila namerni stečaj svojega spedicijskega podjetja, in sicer v letih, ki gredo od 1953 do 1956. Družba Deschmann Terrile je prišla v stečaj s sodnijskim odlokom 17. januarja 1957. Dolžijo ju, da sta si v omenjenem razdobju prilastila na nezakonit način 92 milijonov 131.949 lir. Omenjeno vsoto denarja sta krivca vložila v delniško družbo CITECI, ki sta jo osnovala njuna sinova leta 1953 in ki je imela svoj sedež v industrijskem pristanišču. CITECI se je ukvarjala s proizvodnjo lesene ambalaže. Finansiranje tega podjetja pa sta Deschmann in Terrile izvršila v raznih oblikah. S tem pa sta seveda prizadejala veliko gmotno škodo svojim upnikom. Zdi se, da sta glavna obtoženca pomagala pri snovanju podjetja CITECI z namenom, da bi omogočila svojima sinovoma samostojno industrijsko dejavnost. Spočetka se je zdelo, da se bo ta dejavnost dobro razvijala, saj je bilo na trgu veliko povpraševanje po leseni ambalaži, posebno s strani raznih spediterjev. Osnove, na katerih je CITECI zrasla, niso bile zdrave, ker se je njeno delovanje začelo z večjimi dolgovi.

Deschmanna in Terrila dolžijo nadalje, da sta si leta 1956 prisvojila večjo količino lesa, in sicer v vrednosti 11 milijonov 378.700 lir. Šlo je za 409 kub. metrov lesa, ki je bil last avstrijske tvrdke Katz e Klumpp iz Furnitza in Incorporated Timber Trade Establishment iz Vaduza. Deschmannu in Terrileju ga je izročil tržaški predstavnik omenjenih družb, Izidoro Tasso, ki je pri tem utrpel hudo škodo.

Enrica Terrileja in Alfreda Deschmanna pa obtožnica dolži da sta sprejela od svojih očetov to nezakonito prisvojeno količino lesa.

Na včerajšnjem zasedanju je sodišče zaslišalo obtožence ter začelo zasliševati priče. Na procesu bo nastopilo približno 20 prič, a med njimi so tudi nekatere precej znane osebnosti v tržaškem gospodarskem življenju. Spedicijska družba Deschmann Terrile je bila svojčas zelo znana in ugledna tvrdka. Bila je ustanovljena po prvi svetovni vojni ter je delovala približno 30 let. Michele Terrile je bil tudi zelo znan v tržaških poslovnih krogih. Od dneva ustanovitve družbe CITECI, se pravi od 2. aprila 1953, pa do njenega stečaja je bil tudi član njenega upravnega odbora. Nadalje je bil predsednik posvetovalnega odbora trgovinske zbornice za prevoze, član upravnega odbora Splošnih skladišč ter član upravnega odbora družbe Autovie Venete. Družba CITECI je končala svoje delovanje s približno 300 milijoni lir izgube.

Razprava se bo nadaljevala jutri ter se končala verjetno sredi prihodnjega tedna.

Predsednik Boschini, tožilec Visalli, zapisnikar Urbani, obramba Amodeo, Kezich in Amigoni.

* * *

Kazensko sodišče, ki mu predseduje dr. Rosano je v svojstvu prizivnega sodišča sodilo Giovanniju Strohmeierju, ki je bil obtožen pijanosti ter nedovoljene posesti strelnega vojaškega orožja. Poleg tega se je prekršil tudi glede policijskega nadzorstva. 8. februarja 1961 ga je tržaški pretor obsodil na 8 mesecev in 15 dni zapora ter 15.000 lir denarne kazni. Kazensko sodišče je potrdilo prejšnjo razsodbo.

Nekaj pred 24. uro 29. januarja letošnjega leta je neki policijski agent večerjal v gostilni Ponzianina v Ulici Orlandini Pristopil je k njemu neki Vincenzo Zagaraia, ki mu je izročil vojaški revolver znamke «Steier». Zagarja je povedal, da ga je odvzel malo poprej Strohmeierju. Ker je bil Strohmeier pijan, se je Zagaria zbal, da bi ne prišlo do kakšne nesreče. Strohmeier pa je s svoje strani povedal, da se je še istega večera srečal z dvema neznancema, ki sta se prepirala. Eden izmed njiju je imel revolver v rokah. Odvzel mu ga je ter zbežal. Nekoliko kasneje pa je naletel na Zagario, ki mu je odvzel orožje.

* * *

Pred prizivnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Nardi, se je znašel 23-letni Ottelio Tognon iz San Giorgio di Nogaro, ki je bil obtožen, da je 6. maja 1959. leta ubil po nesreči 20-letnega Daria Jetrija, ki je bil tudi doma iz San Giorgio di Nogaro. Ker je Tognon poplačal žrtvine svojce, ga je videmsko sodišče obsodilo pogojno in brez vpisa v kazenski list na 2 meseca in 20 dni zapora. Prizivni sodniki pa so Tognona oprostili, ker inkriminirano dejanje ni kaznivo.

Nekega popoldneva sta se Jetri in neki Giorgio Filipputti namenila na lov. Ustavila sta se pri bencinski črpalki, kjer sta kupila bencin. Tam sta srečala Tognona, ki se jima je pridružil. Odšli so skupno v neki gozd, kjer so nameravali loviti fazane. Skrili so se za neko živo mejo, in sicer v tem vrstnem redu: spredaj je bil Filipputti, v sredini Jetri, a zadaj Tognon. Nenadoma je Filipputti zagledal fazana ter ustrelil. Ker je zgrešil cilj, je ustrelil tudi Tognon. Po nesreči pa se je v tistem trenutku vzdignil Jetri, da bi se prepričal, če je bil morda Filipputti pogodil ptico. Tako se je Jetri znašel nenadoma pred Tognonovo puško. Strel ga je zadel v glavo ter mu jo popolnoma razmesaril.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Še ena huda nesreča pri gradnji krožne železnice

Železna lestev padla na delavca in ga hudo ranila - Nerodno je vtaknil roko v stroj

Pri gradnji krožne železniške proge se je včeraj spet pripetila huda nesreča na delu. Tokrat se je ponesrečil 31-letni Vitorio Colalongo iz Miramarskega drevoreda 83. Zadela ga je železna lestev, ki so jo raztovarjali s tovornika. Colalongo se je zaradi tega pobil in ranil po telesu ter dobil hude notranje poškodbe. Nemudoma so ga odpeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na drugi kirurški oddelek.

Na delu se je včeraj dopoldne ponesrečil 32-letni Giovanni Di Filippo iz Ul. Toti 14, ki je bil zaposlen v lesnem pristanišču in je pomagal pri raztovarjanju nekega težkega kovinskega predmeta. Nenadoma pa mu je stisnilo levo nogo in mu hudo poškodovalo dva prsta. Ponesrečenca so odpeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral tri tedne.

V podjetju San Giusto pa se je okrog poldne ponesrečil na delu 27-letni Orlando Orlatti s Sprehajališča Sv. Andreja št. 3. Nerodno je vtaknil levo roko v stroj, pri katerem je delal, in zobčenik mu je poškodoval prst. Orlattija so sprejeli na drugi kirurški oddelek in se bo moral zdraviti tri tedne.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. maja se je rodilo v Trstu 11 otrok, umrlo je 13 oseb.

RODILI SO SE: Ester Mosetti, Gianni Benedetti, Rita Cufersin, Maurizio Acquavita, Remigio Sati, Sonia Zafret, Marina Predonzani, Roberta Marzari, Alessandro Torcello, Marcello Salvagno in Rita Maligoi.

UMRLI SO: 85-letna Luigia Gustava Korb, 86-letna Beatrice Bombig vd. Marega, 64-letni Marcel Sancin, 71-letni dr. Giuseppe Roverelli, 60-letna Teresa Zanutti por. Pari, 66-letni Anton Cernobori, 72-letni Luciano Bais, 84-letna Rosa Brun por. De Carli, 73-letna Aurelia Sanzin, 54-letni Rudolf Zeslina, 73-letna Concetta Castro por. Piccione, 73-letna Elvira Bombig vd. Ruzzier in 72-letna Gisella Crevatin por. Pitacco.

Valute

	Trst
dolar	619.85
švicarski frank	143.35
funt šterling	1734.50
francoski frank	126.10
marka	156.25
šiling	23.79
dinar	—.70
marengo	4700.—
zlato	707.—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2; Marchio Ul. Ginnastica ...; Depangher Ul. sv. Justa 1; Alla Madonna del Mare, Trg Ponte 2; Zanetti, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so navedene nižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	153	212	[illegible]
limone	100	129	[illegible]
češnje	50	250	[illegible]
jagode	71	212	[illegible]
jabolka I.	94	212	[illegible]
jabolka II.	65	118	[illegible]
beluši (špargeljni)	140	350	[illegible]
pesa	47	55	[illegible]
artičoke	8	90	[illegible]
čebula	65	85	[illegible]
razna solata	50	100	[illegible]
prva solata	80	300	[illegible]
krompir	29	66	[illegible]
nov krompir	41	88	[illegible]
grah	36	120	[illegible]
paradižnik	94	355	[illegible]
zeleni radič I	250	350	[illegible]
zeleni radič II	70	140	[illegible]
špinača	40	110	[illegible]
bučice	59	300	[illegible]

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

Strauss «najnevarnejši človek v Evropi»

In če obrambni minister postane zvezni kancler?

O nadutosti zahodnonemškega obrambnega ministra govore tudi zagovorniki NATO in njene politike - Straussovi «obrambni» pogledi

S člankom, ki ga je pred kratkim objavil zahodnonemški časopis «Der Spiegel» in ki ga v prevodu objavljamo, zares ne moremo v celoti soglašati, kajti da je zahodnonemški «obrambni» minister Strauss, o katerem je v članku govora, postal tako nevarno nadut, so neposredno in predvsem krivi določeni zahodni krogi, še posebej povsem znani krogi ameriškega Pentagona, in bilo bi zato zaman, delati si utvare, da bodo ti isti ali njim sorodni krogi nekoč, ko jim to ne bo več neslo, Straussa zapustili. Morda pa so vprav te «iluzije» najbolj prepričljiv znak, od kod ta kolikor toliko kritični prikaz nevarnosti, ki jo zahodnonemški obrambni minister Strauss predstavlja, prihaja in je zato članek, vsaj s tega zornega kota, toliko bolj pomemben in bi moral vsakomur, ki mu je mir pri srcu, dati misliti:

Ne glede na to, da se tu ali tam razum začenja vendarle uveljavljati, se je v Zahodni Nemčiji pojavil človek, ki stalno seje nezaupanje med velikimi silami. Ta je za Zvezno republiko nabavil orožje, ki da bo sovjetskega napadalca privedlo do «samomora», ki pa bi, dejansko, s samim tem pomenilo samomor vsega človeštva. V svojstvu pretendenta na stolček zahodnonemškega kanclerja ta človek izkorišča podporo dveh notranjih sil: Bundenswehra, ki je v njegovih rokah postala orodje za utiranje poti njegovi karieri, in bavarske krščansko-demokratske stranke, ki ga je izvolila za svojega predsednika, za svojega «fuehrerja».

Obraz človeka, ki se stalno igra s takimi izrazi kot so «popolno uničenje», «tveganje samomora», «popolno ustrahovanje», «govorniška norost», obraz človeka, ki ga njegovi sodobniki imenujejo «vrč piva» («Time» 19. 12. 1960), obraz človeka, ki se na zunaj zdi «skoraj kot to, kar Francozi razumejo pod besedo «Cauchemar» (W. Schwamm — «Meje čudeža»), obraz človeka, na katerem je po besedah njegovih sovrstnikov napisano «vražja nadutost»

Naduti Strauss

(Schlamm), kateremu so lastne «neizbrisne poteze Tevtoncev», obraz človeka, ki sanjari o tem, da bi iz nemške armade ustvaril najmočnejšo vojsko v Evropi («Daily Mail», London), obraz «najnevarnejšega človeka v Evropi» (londonska «Tribune»), obraz človeka, o katerem je na zasedanju bonnskega Bundestaga liberalec Reingold Mayer z razburjenim glasom rekel: «Kdor govori tako, kot govori gospod obrambni minister, ta bo sposoben tudi streljati», ta obraz je znan vsakemu človeku, vsakemu državljanu Zahodne Nemčije.

Nedavno je Strauss napravil svoj predzadnji korak na poti k stolčku zahodnonemškega zveznega kanclerja (misli se na izvolitev Straussa za predsednika krščansko demokratske stranke (KDS) — op. ur.). Sedaj je Zvezna republika dolžna samostojno odločati, ali ga sprejme ali ne, ali pristane na njegovo kandidaturo ali ne.

Brez soglasja KDS, brez soglasja tako imenovane «pressure group» se pri sedanjih odnosih glasov v bonnskem Bundestagu ne more postaviti neka druga kandidatura za položaj šefa državne oblasti. «Strauss bo vedno našel podporo v onih krogih, ki iščejo «močnega človeka» (radio Bremenuenster). Leta 1956 je ko prisilila Adenauerja, ki je bil pravkar prebolel zelo resno bolezen, da imenuje Straussa za obrambnega ministra. Skupno s svojim sedanjim predsednikom je Krščansko demokratska stranka danes pripravljena pokopati vsakega zahodnonemškega kanclerja, kolikor se ta ne piše Franz Joseph Strauss.

In ko nekega lepega dne bonnski Bundestag z večino glasov izvoli Franza Josepha Straussa za kanclerja, bo Bundestag že naslednji dan padel v njegovo popolno odvisnost v odvisnost novega šefa države, šefa države, ki je v stanju, da povsem mirno proglasi sklep vrhovnega sodišča za «nepravilen po soglasnem mnenju ministrskega sveta» ne da bi pri tem naletel na niti najmanjši odpor javnosti.

Strauss ne upošteva mnenja svojih političnih nasprotnikov. Ko so goetingenski fiziki — atomisti dvignili svoj glas proti atomski oborožitvi, je Strauss na konferenci v bonnskem novinarskem klubu imenoval Nobelovega nagrajenca znanstvenika Otta Hahna za «starega norca, ki se ne more zdržati solz in ki boleha od nespanja, ko misli na Hirošimo». V razgovoru z našim sodelavcem je Strauss izjavil: «Mi nismo dolžni ugrizniti v vabo vsakega astrologa-fantasta, vsakega ‚graditelja' miru».

Nenacistu Straussu so lastne določene izrazito nacistične navade. Ni povsem po naključju letos v Wilhelmshafenu rekel o (socialdemokratskem kandidatu za kanclerja in sedanjem zahodnoberlinskem županu) Willyju Brandtu: «Mi moramo gospoda Brandta vprašati: «Toda kaj ste vi počeli 12 let v emigraciji? Mi vemo, kaj smo delali tu, v Nemčiji.» In še to, kaj je Strauss leta 1957 rekel v bonnskem novinarskem klubu, ko je govoril o bivšem načelniku tiskovnega urada socialdemokratske stranke Fritzu Heineju: «To je eden onih emigrantov, ki so preko BBC škodovali Nemčiji in ki je kriv za to, da se je leta 1945 svet z mržnjo maščeval nad nemškim narodom.»

Napadi ministrstva vojske na ministrstvo za zunanje zadeve, ki so v zadnjem času postali vedno bolj pogosti, navajajo na misel, da bo prihodnja žrtev na Straussovi poti k najvišjemu položaju zahodnonemški minister za zunanje zadeve von Brentano.

V borbi za oblast Strauss zelo drzno izkorišča podrejene mu generale. On kljub temu ne more razumeti, s kakšnim nezaupanjem zahodni svet sprejema izjave nemških generalov. Kaj se more pričakovati od obrambnega ministra v primeru, če bi se vlada zamenjala, se da videti tudi iz njegovega intervjuja s sodelavcem zahodnonemškega lista «Welt am Sonntag» z dne 18. januarja 1959. Dopisnik tega lista Scharmschost, potem ko je poslušal ministrove načrte glede obrambe, ga je vprašal: «Kaj pa, če pride na oblast opozicija?» Strauss mu je odgovoril: «Nikakega dvoma ni, da je vsak odgovorni vojaški voditelj dolžan poudariti svoje zahteve in ,v kolikor bi te ne bile sprejete, zvreči s sebe vsako odgovornost.»

«Sueddeutsche Zeitung» od 20. marca letos pa piše: «Kdor je predpostavljal, da bo obrambni minister znal na tako lahek način vriniti svoje generale v politiko, da bo znal izkoristiti njihovo popularnost v Nemčiji, ta bo moral priti tudi do sklepa, da je Bundeswehr postala močan politični činitelj v Zahodni Nemčiji, činitelj, s katerim ni dobro češenj zobati». Strauss smatra, da mora Bundeswehr z orožjem v rokah vnesti vsebinsko spremembo v rezultate druge svetovne vojne. Pri tem on razglaša novo ideologijo: naloga Bundeswehra je zgodovinsko politični preporod svobodnih narodov. Sveti bog! Reši nas takšnega preporoda! Kajti tak preporod se odraža tudi še v nekaterih izjavah tega atomskega matadorja. Strauss je že leta 1956 v Guelfeldu izjavil: «Mi živimo v dobi tehnike, ko so združene sile zaveznikov povsem dovolj za to, da izbrišejo z Zemlje sovjetski imperij». Leta 1958 pa je Strauss v časopisu «Seuddeutsche Zeitung» v številki od 20. novembra to svojo «sentenco» «dopolnil» takole: «Zavezniki v NATO razpolagajo s takšno vojaško zmogljivostjo, ki bo v primeru napada omogočila dokončno uničenje boljševiške diktature».

Te in podobne izjave zadobivajo iz dneva v dan in vedno bolj ogražajoč značaj. Toda če je leta 1956 Straussova izjava v Guelfeldu izzvala val protestov, so njegove zadnje grožnje komaj našle prostor v zahodnonemškem tisku.

Ali ve obrambni minister, kaj pomeni «uničiti strateška prostranstva takšnih razmerij, kakršna je Rusija?» Ali ne bo v tem primeru uničen tudi zahodni svet? Vzrok vojne more postati vprav ta neukrotljivi temperament ministra Straussa. Ne smemo si delati utvar, da bodo zahodne države, ki so izzvale takšno vzdušje, Straussa vedno trpele. One ga bodo trpele samo do trenutka, dokler bo on izplačeval Američanom dolarje, dokler bo od Angležov kupoval letala, Francozom pa gradil naftovode v Sahari.

«Der Spiegel»

Kdo je hodil po dolini soški...

Cesta čez Vršič je spet odprta in spet je odprta pot v alpski predel Julijskih alp. Kdor je že enkrat napravil pot preko Vršiča v dolino Trente do Bovca — si bo še zaželel ponovno obiskati te kraje. Kdor jih pa še ne pozna se bo hotel sam prepričati kakšen je Kugyjev svet, v katerem je živel tako srečno in povedal svetu o tej lepoti, da hodimo, še danes po njegovih stopinjah.

Zgoraj še sneg, a v dolini cvetoča pomlad. V naročju polno svetja, a oči uprte v očake v beli obleki, to je bil večen sen človeka, imeti oboje: mehkobo cvetočega cvetja in ostre strmine v beli odeji. Vse to nam nudi cesta preko Vršiča. Iz zelene Kranjske gore na Vršič med snežne vrhove in spet pogled v zeleno Trento, k izviru Soče, na obisk k spomeniku dr. Kugyja, občudujoč pogled na Jalovec. Po bližnjici ali cesti k divje romantični Mlinarici, od tam v alpski vrt «Juliana», ki je sedaj v polnem cvetju. V nobenem letnem času ni «Juliana» tako pestro odeta v cvetje kot prav v maju in juniju.

Veliko ljudi jo pozna, saj je njeno ime in vrednota znana širom po Evropi. Poznajo jo Avstrijci, Švicarji, Italijani in je bilo napisano o njej več izčrpnih monografij in razprav. Dr. Kugy navaja v svojih spominih. «Danes je ta trentski vrt redka znamenitost in kolikor alpskih vrtov sem že videl, niti eden od njih mu ni enak». Kakor je dr. Kugy iskal svojo «Scabiosa Trenta» ,tako iščemo mi vsi lepoto onih nežnih alpskih cvetk, katere so prav sedaj v najlepšem cvetju. Pogled na cvetoče razkošje v «Juliani» je sedaj na višku; avrikel, sleč, resje in še polno onih malih nežnih glavic oznanjajo in pripovedujejo: — mi praznujemo, pridite in spoznajte naše lepote in vrednote ter povejte vsem ljubiteljem gorskega cvetja, kakšen je naš dom prav sedaj za prvi maj.

«Juliana» ima več skrbnih rok, ki jo negujejo, urejajo in obnavljajo. Ančka Kavs, zvesta vrtnarica že dolga desetletja dela v tem vrtu, prav tako Anton Tožbar, zvesti spremljevalec in učenec ustanovitelja vrta Alberta Bois de Chesne, pridno in vešče prinaša rastline iz višjih leg in jim pripravlja novi dom, da tudi tu poženejo korenine in cvetje. Od leta 1959 dalje vodi strokovno ta vrt dr. Jeglič z vso ljubeznijo in s svojim velikim znanjem, ter z njim nadarjeni sodelavec tov. Tone Wraber iz Ljubljane. «Juliana» je v skrbnih rokah in njen uspeh in razcvet je zagotovljen.

Ves še prevzet ad alpskega cvetja stopiš v staro Trentarsko cerkvico kjer ti Kraljeve freske nudijo novi užitek. Poleg cerkvice stoji tari Spikov dom, dom starih vodnikov, zgodovina odpira sama cvileče duri. In spet si na glavni cesti katera te popelje mimo trentarskih hišic, belih in ličnih, okna polna cvetja, mimo trentarskih edinstvenih zelenih trat in flore, kakršno redko kje še srečaš. Planinska postojanka «Zlatorog» te prijazno povabi na oddih, a hotel Planinski orel ti ponuja udoben počitek in oddih. Preden nadaljuješ pot ustavi se še v planinsko — turističnem muzeju v Trenti — Na Logu. Popelje te v svet gornikov in vodnikov starega Pavra, Špika, Mota v njihov domači krov — v trentarsko kuhinjo. Zlatorogova pravljica pa ti prikaže lepoto Triglava in njegovih sosedov, odpre srčno željo po Triglavski roži in Kugyjevi «Scabiosa Trenta». Stari trentarski zvon ti zapoje svojo pesem o starem trentarskem rudniku, kjer je budil rudarje ob zori, slavil može, umrle s krasnimi načrti, ker so svetu odkrili trentarske lepote. Kako lepo je napisal veliki prijatelj našega Posočja Anton Kutin: imenom Baumbach, Tuma, dr. Kugy, Lovrenčič, Abram, Mota in še drugim, njim pel bom slavo, hvalo za vse dni...

In spet si bil v objemu zgodovine, lepo je bilo poslušati pesem starih dni, pa ze spet hitiš po beli cesti ob bistri Soči do vasi Soče, kjer je več hotelov, hotel Soča, Bogatin. Mir in šumenje Soče vpliva pomirjujoče in prazni želodec poteši dobra kuhinja in prijaznost gostišča. In še 11 km pa smo že v Bovcu, centru gornjega Posočja, kjer so prav tako na razpolago dobri hoteli, — hotel Kanin, hotel Golobar —. In če še nisi utrujen se odpelješ v Koritniško dolino do Loga pod Mangrtom mimo zgodovinsko znane trdnjave «Kluža», kjer te sprejme odlično gostišče Mangrt, lepo letovišče, znano že izpred prve svetovne vojne. Spomenik iz prve svetovne vojne priča o krvavih bojih na Rombonu. Naprej po cesti mimo Strmca do odcepa na Mangrtsko cesto, katera te popelje po lepi alpski cesti na Mangrtsko sedlo (2072 m visoko), k mali planinski postojanki, kjer se pokrepčaš, da laže dosežeš vrh Mangrta (1.30 uro) (2678 m), od koder seže pogled od Velikovca do morja. (Cesta na Mangrt bo predvidoma odprta 1. junija). Nazajgrede iz Mangrta stopi še 2 km do Predela, na jugoslovansko-italijansko mejo. Tudi tam dobiš v lepi planinski postojanki «Dom na Predelu» prijazen sprejem.

Ko se boš vračal domov in ti bo spomin obudil vse doživete lepote, boš ponovno zašepetal z Oton Zupančičem:

A jutri pojdem na goro
naj se oči mi napijo
višin daljin — da z bleskom tem
nasproti pojdem hudim dnem.

Perspektive geološko-raziskovalnega dela v Sloveniji

Zemeljske globine Slovenije skrivajo še velika bogastva

Miselnost o izčrpanosti surovinskih ležišč v Sloveniji je popolnoma zmotna
V prihodnjem petletnem načrtu 8.838 milijonov din za raziskovanja v državi

Hiter razvoj jugoslovanskega gospodarstva v prihodnjem petletnem obdobju in z njim tesno povezano izboljšanje življenjskega standarda, ni odvisno samo od povečanja proizvodnje, od povečane storilnosti, boljše organizacije itd. Zlasti industrija bo v prihodnosti vse bolj odvisna od zadostnih zalog domačih surovin, predvsem kovinskih in tudi nekovinskih rudnin.

Dosedanje geološko raziskovalno delo v Sloveniji je pokazalo, da je republika Slovenija izmed vseh področij v Jugoslaviji najmanj raziskana. Zato je surovinska baza zagotovljena povprečno le za 10 do 25 let. Za to dejstvo so v precejšnji meri vzrok zmotna mnenja, češ da je v Sloveniji rudarstvo staro že več stoletij in da je zato v območju Slovenije že vse raziskano, kakor tudi, da v Sloveniji zaradi stoletne tradicije rudarstva ni večjih surovinskih ležišč. Treba je takoj poudariti, da so vsa takšna naziranja brez kakršnih koli znanstvenih osnov. Drži pa, da so v Sloveniji razmeroma težavni pogoji za geološke raziskave, prvič zaradi goste zazidanosti, kakor tudi zaradi dokaj kompliciranih tektonskih razmer ob stiku Alp in Dinaridov. Ti zahtevnejši pogoji zahtevajo seveda modernejše in tudi dražje metode raziskovanja.

Slovenija ima zelo ugodne pogoje in lepe perspektive zlasti pri rjavem premogu, svincu, živem srebru in vrsti nekovinskih rud, kot so bentoniti, kremenčev pesek, kaolin, okrasni kamen, boksit itd.

Ugodne perspektive se odpirajo zlasti zasavskemu premogovnemu bazenu od Zagorja vse tja do Laškega. Tu so ležišča, ki še niso raziskana in ki še veliko obetajo. Tudi rudnik živega srebra v Idriji še dolgo ne bo za staro šaro. Svojčas je bilo razširjeno mnenje, da je rudnik že izčrpan in da v globini ni ležišč. Prva novejša raziskovanja pa so pokazala da so ležišča tudi v večjih globinah, kakor tudi v severozahodnem delu rudnika. Isto velja za svinčene rudnike v Mežici, kjer so našli nova ležišča na drugi strani, ki sploh še ni bila raziskana. Nasploh zdaj raziskujejo področja v bližini že obstoječih objektov, ne pa daleč vstran.

Velike možnosti razmaha se odpirajo tudi na področju nekovinskih rudnin. To velja za rudnik kaolina v Črni in Selah, za razsežna ležišča bentonita v Savinjski dolini, ki se vlečejo v trideset km dolgem pasu, kakor tudi za kremenčev pesek. Ze danes daje Slovenija okrog 50 odstotkov vse jugoslovanske proizvodnje kremenčevega peska. Perspektivna ležišča — nekatera imajo že ugotovljene ogromne zaloge — ležijo na Dolenjskem okoli Novega mesta in Mirne, pri Krmelju, pri Moravčah, okoli Stor, pri Poconcih in še na nekaterih krajih. Okrasnega kamna je dovolj na Krasu, zlasti okoli Sežane, kakor tudi pri Oplotnici in Hotavljah. Ta surovina je zelo iskana tudi v tujini, zlasti v Italiji. Omenimo naj še železo in mangan, ki ga iščejo v bližini Jesenic in Stor. Pri Jesenicah je ena vrtina že pozitivna, vendar je danes o obsegu ležišča še nemogoče govoriti. Prve zaloge boksita so lani odkrili blizu Mozirja, tudi ležišča keramične gline, ki je je dovolj, bo še treba temeljito raziskati. Omenimo naj še, da se v Sloveniji odpirajo tudi velike perspektive za nekatere redke rudnine.

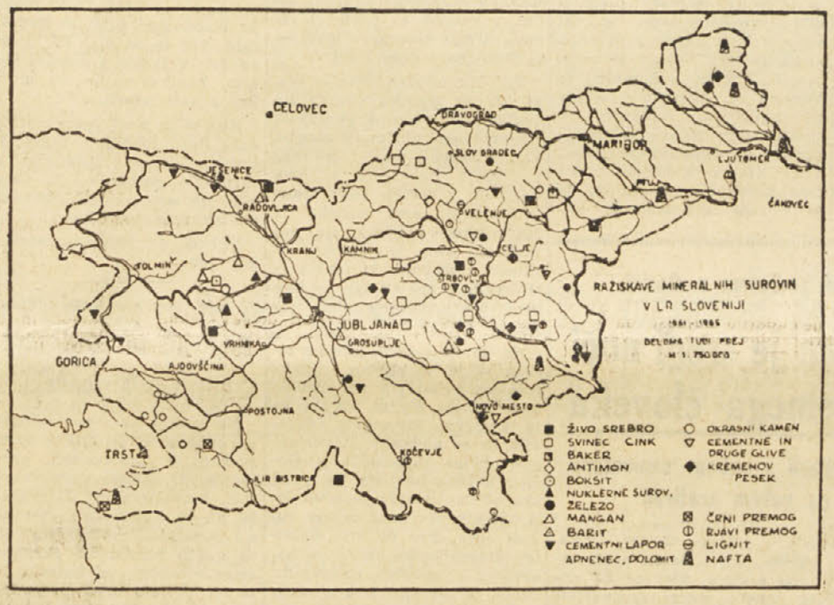

Glede na to, da so v Jugoslaviji doslej posvečali geološko-raziskovalnemu delu vse premalo pozornosti, bodo v prihodnosti skušali te pomanjkljivosti čim hitreje odpraviti. Prav zato so v perspektivnem petletnem planu zagotovljena znatno večja sredstva za geološka raziskavanja. V obdobju 1957-60 so iz vseh virov — od zveznih do sredstev podjetij — v geološko - raziskovalno delo investirali 5915 milijonov, medtem ko bodo v prihodnjem planskem petletnem obdobju v ta namen porabili 8.838 milijonov. V prvi vsoti so podjetja zastopana s 57.7 odstotka, zveza s 45.8 odst. in republike s komaj 0.5 odst. V prihodnosti pa bo znašal odstotek zveznih investicij v geološke raziskave 48.7 odst., podjetij 46.4 odst. in republik 4.9 odst.

Ena od osnovnih nalog na področju geološko - raziskovalne dejavnosti v Sloveniji v prihodnosti bo ne samo v tem, da sredstva za geološke raziskave povečajo, temveč tudi v tem, da jih čimbolj racionalno izkoristijo. Doslej so bila ta sredstva v glavnem razdeljena kot zvezna dotacija, že v samem pojmu dotacije pa tiči določena slabost, namreč določen odnos do teh sredstev. Tudi praksa je v številnih primerih potrdila, da ta sredstva niso bila najbolj smotrno izkoriščena. Zato bodo tudi na tem področju začeli resneje uvajati še večjo decentralizacijo sredstev. Gre za to, da čimbolj povečajo interese komun in podjetij da bodo sredstva, vložena v geološke raziskave, čimbolj smotrno izrabljena. V Sloveniji so že lani uvedli obvezno partecipacijo podjetij, in sicer v višini 50 odst. Verjetno pa bo mogoče ta odstotek pri nekaterih podjetjih še povečati. Prav tako pa že razmišljajo o takem sistemu finansiranja geoloških raziskav, da bo koristnik rudnik ležišč v primeru pozitivnega rezultata, torej če bodo raziskave odkrile nova ležišča, posojilo ustrezno vračal.

Prav zaradi vsega navedenega daje družbeni plan za prihodnje petletno območje močan poudarek geološkim raziskavam, ki bodo dala jasno podobo o zalogah raznih surovin v zemeljskih globinah Slovenije.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Gastroptoza - znižan ali povešen želodec

Bolezen zdravimo s splošno krepitvijo telesa

Želodčne težave so kaj pogosta tožba različnih bolnikov. Pri večini primerov gre za več ali manj huda obolenja, redki pa tudi niso primeri, da je temu vzrok povešen ali znižan želodec (tako imenovana gastroptoza). Taki bolniki imajo težave največkrat po jedi in tožijo, da jih pod prsnico nekaj pritiska. Počutijo se polne in prezasičene, pa četudi so pojedli le nekaj malega. Taki bolniki tudi pogosto tožijo, da so začeli hujšati in da nimajo več pravega apetita. Nekateri tudi tožijo, da jim v želodcu kruli, brž ko so kaj izdatnega pojedli.

Te vrste bolniki navadno hodijo od zdravnika do zdravnika. Ceprav se diagnoza postavlja razmeroma lahko, zlasti z rentgenskim pregledom, navadno bolniki niso z njo zadovoljni, trdeč, da gre pri njih za nekaj težjega in resnejšega. Vsak nasvet je brezuspešen, ker ti ljudje ne poznajo vzrokov, ki so privedli do povešenega želodca.

Znižan želodec je lahko posledica prirojene telesne konstitucije ali pa je posledica različnih obolenj. Je bolj pogost pojav pri suhcih kot pa pri debelejših ljudeh. Navadno se pridružuje drugim povešenim organom v trebuhu. Velikost povešenosti ni merilo za težave, ki se pojavljajo, kajti včasih lahko povzroča le malo povešen želodec velike neprijetnosti.

Položaj želodca je odrejen po dolžini vezi, s katerimi je želodec zvezan z ostalimi organi ter nadalje od pritiska črevesja, mastnega tkiva in trebušne stene. Do povešanja želodca pride zaradi oslabelosti želodčnih vezi, naglega hujšanja, po porodih ter splošni oslabelosti. Tudi se želodec zaradi prenatrpanja po česti preobilni hrani razširi. Tako razširjen in povečan želodec je podoben vreči, v katero prihaja hrana v velikih količinah, se pa težko izpraznuje, ker so mišice želodčnega ostenja slabe.

Povešen želodec zdravimo tako, da telo v celoti krepimo. Pri tem se namreč popravi funkcioniranje želodčnih vezi. Jesti je treba po malem, a često, med jedjo ne smemo uživati veliko tekočin. Po jedi moramo nekaj časa ležati, največ na desni strani, da se želodec laže sprazni. Vedeti moramo, da različni pasovi ne pomagajo mnogo. Isto velja tudi za operacijo, ki so jo nekoč priporočali za zdravljenje znižanega želodca, toda sčasom so se tegobe povrnile.

Dr. S. B.

—«»—

Virusni centri

Odkar je po zaslugi znamenitega virusologa prof. Andersa bila za odkrivanje virusov uvedena tako imenovana kultura tkiva, je odkrivanje vedno novih in novih virusov naglo napredovalo in izredno uspešno. Pred 15 leti so n. pr. poznali tri vrste polio-virusa, danes jih poznajo že čez 50 vrst. Da bi pri odkrivanju tovrstnih bolezenskih klic ne prišlo do zmešnjave, predvsem pri nomenklaturi, predlagajo, da bi za posamezne vrste virusov, n. pr. za črevesne viruse, viruse v dihalnih organih itd. ustanovili posebne centre, kjer bi strokovnjaki vsako vrsto na novo odkritega virusa, dokončno proučili, ga opredelili in virusu dali ustrezno ime.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Cesco Dessanti v «Moncenisiu»

V baru Moncenisio razstavlja izbor s tušem obarvanih risb Cesco Dessanti, po rodu iz Rovinja. Svoj akademski študij je dovršil po osvoboditvi v Zagrebu in sedaj že dokaj let živi v Rimu. V nekaterih risbah je še zaznaven vpliv tedanje zagrebške šole, ki je bila vedno močno francosko usmerjena. Vendar pa izbija, zlasti v obeh velikih grafikah «rokoborcev» znatno uveljavljanje jasnejše osebne izraznosti, ki že prehaja v odporno nasprotje z lepotnim očrtovanjem obrisov in mehkobo podbarvanja poltonskih sivin. Odlične so njegove risbe vdano zasanjanih obrazov žena in karakterno razritih moških lic v najrazličnejših pozah vsakdanjega življenja, kjer je obrisno oddaljevanje od oblikovne resničnosti pogojeno v nazornejšem podajanju trenutnega duševnega in telesnega nastrojenja ponazorenih ljudi. Četudi so vsa ta dela, tehnično gledano, risbe izgotovljene ponekod z modernimi prijemi tako imenovanega ispiranja, se vendar v njih pozna močan priliv čisto slikarskega hotenja kot da bi bile nekatere le študije za večje barvne slike, kar pa le še povečuje njih umetniški mik. Risbe so velike in tako jih je le dvanajst razstavljenih. Toda kdor se resneje zanima za delo razstavljavca, si lahko na zahtevo ogleda še mapo risb, kjer so nekatere manjše grafike na izredni umetniški višini in ki jih slikar, verjetno zaradi ohranitve enotnosti videza razstave, ni izobesil. Četudi se v nekaterih delih opaža zelo drzna zasnova oblikovne izgradnje, pa ni za sedaj pričakovati, da bi Dessanti, vsaj iz tega kar nam tu razkazuje, skušal prebiti se iz oblegane trdnjave upodabljanja predmetnega sveta v vrste naskakujoče abstraktne umetnosti, ki je povsod v splošni ofenzivi. To vztrajanje pa mu moramo šteti le v dobro, ker dokler je še nekaj likovnikov, ki nadaljujejo romanje po ne baš lahki poti slavne preteklosti figuralnega slikarstva, lahko upamo, da nekdo izmed njih najde le prehod preko dozdevno neprehodnega močvirja, v katero je zabredlo, v novi svet preporoda.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Za mamljivimi predlogi se skriva nešteto nevarnosti. Ljubljena oseba vam bo pripravila veliko zadovoljstvo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zveza z inteligentno osebo bo dala solidno osnovo vaši bodočnosti. Ne ocenjujte oseb na prvi pogled. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Plodovit dan za umetniške ustvarjalce. Zaslužek špekulativnega značaja. Sreča bo ves dan na vaši strani.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Pametni navdihi, toda nevarnost slabe izvedbe v praksi. V ljubezenskih odnosih več medsebojnega razumevanja. Nervoza.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Stvari se bodo komplicirale zaradi počasnih protiukrepov. Vašo intimnost bodo ogrožale družbene obveznosti. Glavobol.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nova upanja bodo olepšala pogled v bodočnost. Paziti bo treba pri izbiranju novih prijateljev. Zdravje nežno.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Okoliščine bodo omogočile uveljavljenje vaših kvalitet. Duhovno skladanje bo preprečilo nasprotovanja v dnevnih zadevah.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Treba se bo izogibati neprevidnostim v finančnem poslovanju. Zvečer možnost neprijetnih in vznemirljivih novic.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Uspeh v diplomatskem poklicu. Vaši argumenti bodo povečali vaš ugled. Veliki načrti za bodočnost. Potovanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dani so vsi pogoji za mirno in udobno uživanje naporov. Ne dramatizirajte odgovora, ki ga je narekovala trenutna jeza.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dvomljive ponudbe bodo povzročile izgubo dragocenega časa. Nepričakovano ljubezensko pismo. Morala na višku.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nervoznost v odnosih s predpostavljenimi Ne zaupajte sodbam na prvi pogled Zadovoljstvo v družini kljub nekaterim težavam.

RADIO TELEVIZIJA

Petek, 19. maja 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.15: Napoved časa in poročila; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Italijanščina po radiu; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Rameau: Suita pesmi in plesov iz tragedije «Dardanus»; 19.00: Šola in vzgoja: Ivan Theuerschuh: «Vzgoja moralne zavesti pri otroku in mladostniku»; 19.20: Glasbeni kaleidoskop: Kreislerjevi motivi — Orkester in zbor Yayo El Indio — Harmonikar Rajmund Hrovat — Big band Ralpha Materia; 20.00: Šport; 20.30: Izbor domačih in tujih motivov; 21.00: Gospodarstvo in delo; 21.15: Koncert operne glasbe, ki ga vodi Pietro Argento s sodelovanjem sopranistke Blanche-Marie Casoni in tenorista Achilla Braschija; 22.00: Obletnica tedna; 22.15: O slovenski klavirski glasbi: Janko Grilc: (5) «Osebnost in delo Lucijana Marije Skerjanca»; 22.45: Klasiki jazza.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Giani Stuparich: «La grotta»; 14.50: Pesmi brez besed; 15.20: Furlanske pesmi; 15.35: Trio tržaškega jazzovskega krožka.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanščine; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 13.40: Od melodije do melodije; 14.00: Odlomki iz operet; 14.30: Domače aktualnosti; 14.40: Zborovsko petje; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Polke in valčki; 16.00: Parada orkestrov; 16.30: Današnje teme; 16.40: Drugo dejanje Smetanove opere «Prodana nevestа»; 17.40: Plesni motivi; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester A. Scholza; 19.30: Prenos RL; 22.15: Les Baxter in njihove kitare; 22.35: Melodije z onstran oceana; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Glasbeni sejem; 9.30: Jutranji koncert; 10.45: Judovski praznik Shawuoth; 11.00: Radijska šola; 11.30: Pojo Claudio Villa, Tonina Torielli itd.; 12.20: Glasbeni album; 15.30: Na programu Nilla Pizzi, Giorgio Consolini itd.; 15.15: Poje Flo Sandon's; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Saksofonist Papetti. 17.20: Operni svet; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.20: Filmske in gledališke novosti; 21.00: Simfonični koncert; 23.15: Danes v parlamentu.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasbena revija; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.50: «Discobolo»; 14.00: Naši pevci; 15.00: Pesmi za Evropo; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pentagram; 17.30: Vaš juke-box; 20.20: XLIV. kolesarske dirke po Italiji; 20.40: Gran gala; 21.55: Dokumentarij: Mojstri na štirih kolesih.

III. program

17.00: Hugo Wolf: Moerike Lieder; 18.00: Restavriranje spomenikov; 18.30: A. Roussel — Concertino; 19.00: Spolovinarstvo v Italiji; 19.30: Skladbe Alessandra Rolle; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Velike klasične balade; 21.50: Ruska kultura; 22.20: Mahlerova Simfonija štev. 1; 23.10: Družina Rothschild; 23.40: Na programu Corelli

Slovenija

8.05: Ernö Dohnanyi: Rurala Hungarica; 8.30: Od tu in tam; 9.00: Naš podlistek; 9.20: Zborovske skladbe Vinka Vodopivca; 9.35: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15: Violinist Branko Pajević; 10.35: Od polke do calypsa; 11.00: Dva odlomka, iz Kogejevih «Črnih maske»; 11.30: Človek in zdravje; 11.40: S popevkami po Evropi; 12.00: Narodne s harmoniko; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Orkester Nelson Riddle; 12.40: Domači napevi; 13.30: Poje Frank Sinatra; 13.45: Bizet: Arležanka, suita; 14.05: Radijska šola za nižjo stopnjo; 14.35: Uvertura k Verdijevim operam; 15.45: Dr. Brecelj: Kako so nastajale partizanske bolnišnice; 16.00: Petkovo glasbeno popoldne; 17.15: Razgovor z volivci; 17.25: Od plesišča do plesišča; 18.00: Spomini maršala Tita na začetek vstaje; 18.15: Orkester Franck Pourcel; 18.30: Slovaške in vlaške pesmi, 20.00: Armando Trovajoli s svojim orkestrom; 20.15: Zunanje-politični pregled; 20.30: Znameniti skladatelji; 21.15: O morju in pomorščakih; 22.15: Zabavni orkestri; 22.35: Moderna plesna glasba; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Iz naših koncertnih dvoran.

Ital. televizija

12.30: TV šola; 17.00: TV za najmlajše: Potovanje po Japonski, Holandski, Nemčiji itd.; 18.00: TV dnevnik; 18.15: Tedenska oddaja za ženske; 18.55: TV pošta; 19.15: TV film; 20.00: Pomnim...; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Vincenzo Tieri: «Hlapci in gospodarji»; ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Italija 17.00: TV za otroke — Po svetu — Razvedrilo (konec ob 18.00). JRT 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.15: TV o filmu.

Goriško-beneški dnevnik

Zborovanje liste «Občinske enotnosti» v Števerjanu

Naš delovni program je realen in računa z možnostmi občine

Zakaj je potrebno voliti pri pokrajinskih volitvah za socialističnega kandidata

V sredo zvečer je bilo «pri Rejevih» v Števerjanu predvolilno zborovanje liste «Občinske enotnosti» za Srednji konec, ki se ga je udeležilo tako veliko število ljudi, da so do kraja napolnili precej veliko sobo. Zborovanje je otvoril Jožef Humar, ki je kandidat na tej listi. Pozdravil je vse prisotne in se jim zahvalil, da so se v tako velikem številu odzvali povabilu na sestanek, nato pa je dal besedo tovarišici iz Gorice, da bi obrazložila in pojasnila program kandidatov liste «Občinske enotnosti», ki so ga ti sestavili na podlagi realnih možnosti svoje občine za delo v bodočih štirih letih občinske uprave.

Govornica je uvodoma naglasila potrebo, da morajo volivci zaupati upravo svoje občine močnim in nepristraskim ljudem, ki bodo znali brez iskanja kakšnih osebnih koristi dobro upravljati občinske posle v korist vseh občanov. Taki ljudje so na listi «Občinske enotnosti», ki jim gre med drugim tudi za dvig življenjske ravni kolonov in revnejših kmetov.

Pri čitanju in tolmačenju delovnega programa teh kandidatov je govornica poudarila drugo točko, v kateri so si naši kandidatje postavili kot eno osnovnih nalog obrambo samostojnosti in neodvisnosti naše občine, kar je predpogoj tudi za ohranitev etničnega značaja naše občine in ker je jasno, da bomo tudi za svoje gospodarske in socialne koristi lahko najbolje poskrbeli sami. To je bilo potrebno poudariti, ker nekateri propagandisti drugih list skušajo prikazati, kakor bi se mi pajdašili s tretjo listo, ki ima za znak sod in za glavni cilj ukinitev samostojnosti naše občine ter njeno priključitev h goriški občini.

Mi smo se že od samega začetka odločno izjavili proti taki nameri. Tudi sedaj smo kot prvi v Primorskem dnevniku od 6. t. m. povedali o tretji listi svoje mnenje in med drugim poudarili, da je to posledica in izraz dosedanje občinske uprave, s katero večina občanov ni bila zadovoljna. Zato bi bilo dobro, če bi se tisti liparski propagandisti, ki trdijo nasprotno, poprej bolje informirali, da ne bo njihova laž preveč očitna.

Nato je bilo govora o pokrajinskih volitvah v zvezi z novim zakonom in novo razdelitvijo pokrajine na 24 volilnih okrožij. Ker je potrebnih za dosego vsaj enega mesta v pokrajinskem svetu od 3200 do 3500 glasov, bi s samostojnim nastopom le s težavo dosegli izvolitev svojega kandidata. Zato smo se odločili postaviti našega kandidata na listo PSI. Ta kandidat, ki je novinar Ivo Marinčič, kandidira v treh volilnih okrožjih. V okrožju, pod katerega spada Števerjan, pa kandidira socialist Mario Cappello. S tem, da bodo naši volivci iz Števerjana dali njemu svoj glas, bodo indirektno pripomogli k izvolitvi našega kandidata.

Ivo Marinčič je nato govoril o važnosti, da smo napredni Slovenci zastopani s svojim zastopnikom v bodočem pokrajinskem svetu. Zato bomo v tem važnem upravnem organu preko njega lahko predložili svoje probleme in zahteve, gospodarskega, kulturnega in socialnega značaja. Tudi Števerjan je na tem neposredno zainteresiran, saj so si naši občinski kandidatje med drugim postavili na program, da bodo od pokrajinske uprave zahtevali asfaltiranje ceste proti Oslavju in Gorici. Pa tudi v drugih problemih bo naš zastopnik najboljši posrednik med nami in pokrajinsko upravo ter zagovornik naših interesov. Pri tem pa nam bodo pomagali tudi drugi predstavniki levičarskih strank, ki so to delali že v preteklih letih. Zato je sodelovanje z naprednimi italijanskimi strankami na tem področju v obojestransko korist, ker imamo tudi mnogo skupnih problemov, za katere bo skupen nastop najbolj učinkovit.

Na zborovanju se je razvila tudi živahna diskusija, pri kateri se je mnogo govorilo o postopku pri volitvah, da bi ne prišlo do pomot, pri katerih lahko pride glasovnica neveljavna. Zato bo treba zlasti starejše ljudi poučiti, kako se pravilno voli.

Zaključili so z ugotovitvijo, da kdor se drži preblizu soda, lahko izgubi trezno presojo in svojo samostojnost, lipa je dobra kvečjemu za bolnike, dočim je samo grozd za zdrave in trezno misleče ljudi. Zato bodo vsi volili za listo «Občinske enotnosti», ki nastopa pod tem znakom.

Sinoči je bilo podobno zborovanje v Jazbinah in bomo o njej poročali jutri.

Izpred okrajnega sodišča

Zaradi ukradenega kolesa nad devet mesecev zapora

Ni priporočljivo vmešavati se v prepire zakoncev

Včeraj so pred okrajnim sodiščem v Gorici razpravljali o številnih drobnih problemih, od katerih jih je le nekaj, ki utegnejo zanimati javnost.

Prvi od teh ima za predmet krajo kolesa. Dne 24. februarja letos je prišla gospodinja Amedea Morselli, ki stanuje v Gorici, na Korzu Verdi 3, na kvesturo, kjer je prijavila, da ji je med 16.30 in 18 tistega dne zmanjkalo kolo, ki ga je imela nezaklenjeno v veži pod stopnicami. Kolo v vrednosti okrog 19 tisoč lir je bilo last njene hčere Ferdinande.

Tri dni pozneje je njen 13-letni nečak Gianni Cudin opazil, kako se je s tistim kolesom vozil v Ul. Brass neki De Rienzo Claudio iz Ul. Bosco 1. Ustavili so ga in izvedelo se je, da je kolo dobila v dar njegova sestra 12-letna Marisa De Rienzo od 61-letnega Luigija Giglia, ki čuva kolesa pri mestni hranilnici v Ul. Carducci. Marisa je izjavila, da ji je Gigli tako rekoč vsilil kolo v Ul. Arcivescovado.

Obtoženi Luigi Giglio, ki stanuje v Ul. Seminario 9, je vse zanikal, vendar mu to ni prav nič pomagalo. Sodišče ga je obsodilo na devet mesecev in 10 dni zapora, na globo 7 tisoč lir in na plačilo sodnih stroškov.

***

Pri drugi razpravi pa se je zopet pokazala resnica starega pregovora, ki pravi, da ni zdravo vmešavati se v prepire dveh zakoncev. Do tega zaključka je verjetno prišel tudi 47-letni goriški trgovec Giovanni Graf, ki stanuje v Ul. Cocevia 8.

Dne 15. septembra lani okrog 14.30 je prišel v stanovanje 30-letne Renate Batti roj. Piticco, v Ul. D'Annunzio 10, da bi tam posredoval pri razdelitvi pohištva med njo in njenim možem, s katerim sta se nameravala ločiti. Za ta postopek sta ga naprosila pravna zastopnika obeh zakoncev odv. Pedroni in Pascoli, ker je bil Graf v dobrih odnosih tako z možem kot z ženo.

Nekaj časa po Grafovem prihodu v stanovanje pa se je zaslišalo od tam kričanje žene in kmalu potem so se odprla vrata in Graf je naglo odšel na ulico. Sledila je prijava Renate Batti, ki je obtožila Grafa, da jo je žalil z besedami ter jo tudi pretepel in ji pri tem povzročil poškodbe lažjega značaja. Graf s svoje strani pa je trdil, da je prišlo do besed med njim in Renato zato, ker se je njej zdelo, da on drži v zadevi z njenim možem. Zanikal pa je, da bi jo kakor koli udaril.

Ker je že pred razpravo Renata Batti umaknila tožbo, je sodišče zadevo umaknilo iz razprave, potem ko je določilo, da mora tožeča stranka plačati sodne stroške.

Sodnik: dr. Fabiani, zapisnikar: Smet.

—«»—

S seje pokrajinskega odbora

Reševali so vprašanja upravnega značaja

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v torek zvečer, je poslevodeči predsednik dr. Polesi podal obračun lanskoletnega delovanja, ki ga je ilustriral s številnimi podatki. V preteklem letu so nudili pomoč 516 nezakonskim otrokom, od katerih jih je 360 prejelo denarno podporo v znesku nekaj nad 4 milijone lir. Za 41 otrok so potrošili 1.6 milijona, za preostalih 108, ki so v raznih zavodih, pa 19 milijonov. 14 materam, ki so dosegle priznanje očetovstva za svoje otroke, so izplačali posebne nagrade. V preteklem letu so v vsej pokrajini izplačali za 25 nepriznanih nezakonskih otrok 4.8 milijona. Ker zakonci, ki nimajo otrok, čestokrat vzamejo v rejo nezakonske otroke, se od leta do leta manjša število nezakonskih otrok, za katere skrbi uprava. Lansko leto se je zaključil izselitveni postopek za nekega nezakonskega otroka, za katerega je od rojstva dalje skrbela pokrajinska ustanova za detinstvo. S posredovanjem neke organizacije sta ga ameriška zakonca spravila v Ameriko in ga posinovila.

V nadaljevanju seje so sprejeli številne sklepe, ki se nanašajo na priznanje starostne dobe nekaterim uslužbencem, ki so bili oškodovani zaradi vojnih let ter imenovali člane komisije, ki bo presojala natečaje za ureditev pokrajinskih uslužbencev na podlagi organičnega pravilnika.

Oprostili so podjetje Romani Nazario varščine za gradnjo telovadnice znanstvenega liceja v Tržiču in odobrili nekatera izredna popravila v umobolnici za 280.000 lir.

Družbi Autovie Venete, ki ima sedež v Trstu, so izplačali 2 in pol milijona lir, kot zadnji obrok deleža v znesku 5 milijonov, za katerega je pokrajina nakupila delnice te družbe leta 1958.

Končno so razpravljali o asfaltiranju pokrajinske ceste od Červinjana do mostu čez Ter, ki bo dokončano meseca avgusta.

Stališče goriške občine glede priključitve Števerjana

Občina nasprotuje težnjam po odpravi samostojnosti števerjanske občine, ker je v «pretežni večini» naseljena s slovensko govorečimi občani

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici so razpravljali o težnjah, ki so se pojavile v občini Steverjan, kjer je skupina volivcev predstavila svojo kandidatno listo, ki teži za priključitvijo te občine h goriški. Odbor je mnenja, da težave, s katerimi se ukvarja občinska uprava pri reševanju svojih vprašanj, ne opravičujejo kršitve splošnega načela o ohranitvi samostojnosti krajevnih ustanov. Po mnenju odbora je razlog, da se ohrani samostojnost števerjanske občine, pogojen tudi v njeni etnični značilnosti; upoštevati je treba, da so se na političnem področju vedno pobijale težnje po odpravi občin, v katerih «v pretežni večini» živijo slovensko govoreči italijanski državljani.

Poročilo odbora nadalje pravi, da je goriška občina na svojo roko večkrat pomagala števerjanski občini premagovati težave pri reševanju vprašanja napeljave vodovoda. Tudi v bodoče bodo temeljili odnosi med goriško in števerjansko občino na tej podlagi, kar je povsem v skladu z duhom, ki izhaja iz stoletnih prijateljskih stikov med prebivalstvom obeh sosednih občin.

Na koncu goriška občina izraža svoje nasprotno stališče težnjam nekaterih volivcev v števerjanski občini, da bi se ta krajevna ustanova odpravila in se področje števerjanske občine priključilo h Gorici; takšno stališče je goriška občina izrekla že pred leti. Priključitvi nasprotuje zaradi tega, ker bi bila ukinitev števerjanske občine v nasprotju s splošno veljavnimi načeli o ohranitvi krajevnih organov oblasti. To naj bi zlasti veljalo za števerjansko občino, ki je z večino svojih volivcev večkrat izrazila željo po ohranitvi samostojnosti zaradi narodnostnega sestava svojih prebivalcev.

—«»—

Govorniki na zborovanjih

Libertini (PSI) G. Li Causi (KPI)

Prihodnji teden bosta imela KPI in PSI dve pomembni volilni zborovanji v Gorici.

V ponedeljek 22. maja bo na Trgu Cesare Battisti govoril ob 18.30 član centralnega komiteja PSI Lucio Libertini.

V četrtek 25 maja ob 18.30 pa bo na Trgu Cesare Battisti govoril podpredsednik poslanske zbornice Girolamo Li Causi, znani predstavnik KPI iz Sicilije.

V nedeljo dopoldne bo ob 11.30 govoril za PSI v Ločniku poslanec prof. Vittorio Marangone.

Danes pred porotnim sodiščem v Gorici

S hlačnim pasom je sredi noči zadavil gluhonemega človeka

Po umoru se je sam prijavil v nekem samostanu v Tržiču, kjer so ga potem aretirali

Danes z začetkom ob 10. uri bo zasedalo v Gorici porotno sodišče pod predsedstvom dr. Rossija. Razpravljali bodo v zadevi 30-letnega Renata Grubisse iz Tržiča, Ul. Morosini št. 20.

Grubissa se bo moral zagovarjati zaradi namernega umora. Obtožnica pravi da je dne 23. maja lani umoril 40-letnega in gluhonemega Mittena Ragnaccija, ki je stanoval v neki baraki CRDA v Ul. Bagni.

Grubissa in Ragnacci sta se tistega dne sestala v okolici Tržiča okrog ene ure popolnoči ter šla skupaj v bližino neke tekoče vode na odprtem polju. Tam pa je prišlo med obema do ostrega prepira, pri katerem je Grubissa zadavil s svojim hlačnim pasom Ragnaccija in ga nato še močno obrcal v glavo.

Ko je opravil zločin, se je Grubissa napotil v bližnji samostan, kjer je menihu, ki ga je sprejel na vratih izpovedal: «Ubil sem človeka...» Duhovnik je poklical policijo, ki je Grubisso aretirala in prijavila sodnim oblastem. Te so ga držale zaprtega najprej v Tržiču, pozneje pa so ga prepeljali v goriške zapore. Odkoder bo prišel danes pred porotno sodišče, kjer se bo poleg umora moral zagovarjati tudi zaradi pohotnih dejanj nasproti umorjenemu.

—«»—

Nov urnik javnih lokalov

Zveza trgovcev sporoča, da je pričel veljati 15. maja naslednji urnik javnih lokalov, ki bo v veljavi do 31. oktobra letos:

V mestu Gorica in v ostalih občinah v pokrajini se bodo vsi javni lokali brez izjeme odpirali ob 6. uri.

ZAPIRANJE LOKALOV:

Restavracije, gostilne, kavarne, bari in točilnice nealkoholnih pijač v mestu Gorici ter občinah Gradež in Tržič se zapirajo ob 1. uri ponoči, po vaseh goriške občine in v ostalih občinah pa ob 24. uri.

Gostilne s kuhinjo se povsod zapirajo ob 24. uri; osmice ob 21. uri. Krožki (ENAL, CRAL, ACLI itd.) v mestu Gorica in občinah Gradež ter Tržič ob 1. uri ponoči, v vaseh goriške občine ter v ostalih občinah v pokrajini pa ob 24. uri.

OD VČERAJ DO DANES

KINO v GORICI

CORSO. 16.30: «Borba med vohuni», B. Villman in S. Parker. Cinemascope. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Veliki greh», Yves Montand in L. Remick. Cinemascope; mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.00: «Fronta v pristanišču», Marlon Brando.

CENTRALE. 17.15: «Tolpa vlomilcev», C. Villa in M. Carotenuto. Italijanski film.

MODERNO. Danes zaprto.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna d'Udine, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 20,4 stopinje ob 13.20 in najnižjo 7 stopinj ob polnoči. Vlage je bilo 52 odstotkov.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Od 3. do 10. junija v Beogradu

169 tekmovalcev in 200 novinarjev na evropskem boksarskem prvenstvu

Prvenstva se bo udeležilo 24 držav - 2. junija zdravniški pregled in tehtanje nastopajočih

Pred dnevi je bila v prostorih Boksarske zveze Jugoslavije zanimiva tiskovna konferenca. Predsednik BZJ Branko Mirkovič je seznanil številne zbrane novinarje s programom evropskega boksarskega prvenstva in raznimi podrobnostmi, ki so združene s tem velikim dogodkom.

Čeprav se bo prvenstvo začelo za tekmovalce — nastopilo bo natančno 169 boksarjev — šele 3. junija bodo pred tem že številni sestanki posameznih komisij mednarodne zveze AIBA. Že 25. t. m. bodo v Beogradu zbrani člani sodniške komisije, ki bodo naslednje tri dni spraševali posamezne kandidate za sojenje na tem turnirju. Dva dni pozneje bo sestanek tehnične komisije AIBA. 1. junija pa se bo sestal izvršni odbor.

Vsi tekmovalci bodo morali biti v Beogradu — tako določa program evropskega prvenstva — že 1. junija. Dan za tem bodo stopili pred zdravnike, takoj nato pa še na tehtnice. Po končanih formalnostih bo žrebanje izločilnih parov po posameznih kategorijah. Slavnostna otvoritev s prvimi borbami bo 3. junija ob 19. uri, finalni dvoboji pa teden dni pozneje.

Tudi priprava dvorane je zdaj že v zaključni fazi. Ta čas izgotavljajo še zadnje dele pomožne tribune, na vidna mesta pa nameščajo najmodernejše merilne naprave, ki sta jih izdelali domači tovarni Insa in Forum.

Za boksarsko prvenstvo Evrope je izredno zanimanje tudi med novinarji. Že doslej se je prijavilo organizacijskemu odboru okoli 200 zastopnikov četrte sile. Med 70 tujimi novinarji bodo najmočneje zastopani Zahodni Nemci (19), Poljaki (10), Čehoslovaki (7) ter Italijani in Angleži (po 5).

***

Komisija za sestavo boksarske reprezentance je včeraj določila 10 boksarjev, ki bodo zastopali Jugoslavijo na evropskem prvenstvu. Reprezentanco sestavljajo: Sačipović, Mitrović, Paunović, Benedek, Mehovič, Vranješević, Tomić, Jakovljević, Milivojević in Sretenović.

Finale za pokal prvakov

Barcelona-Benfica v Evroviziji 31. t.m.

RIM, 18. — RAI-TV javlja, da bodo finalno tekmo za pokal prvakov med Barcelono in Benfico, ki bo v Bernu 31. t. m., prenašali tudi po Evroviziji. Tekmo bodo posneli in jo bodo oddajali (samo en del) še istega večera ob 23.10.

***

MOSKVA, 18. — «Sovjetska nogometna zveza se bo upria predlogu tajnika olimpijskega odbora Otta Mayerja, da bi nogomet izbrisali s sporeda olimpiade v Tokiu» je izjavil predsednik zveze SZ Valentin Granatkin. Sovjetski športni predstavnik je izjavil, da predstavlja nogometni turnir v Tokiu izredno priložnost za razširjenje te panoge v Aziji in da je absurdno zamenjati ta šport, ki je na olimpijskem sporedu od 1900. leta, z judom.

***

NEW YORK, 18. — Turška enajstorica Besiktas je sinoči v prvi tekmi mednarodnega turnirja premagala nemško moštvo Karlsruhe s 3:1 (1:0).

***

DUNAJ, 18. — V prisotnosti 40.000 oseb je Avstrija sinoči premagala brazilsko moštvo Botafogo s 3:1 (1:0).

***

MUENCHEN, 18. — V prijateljski tekmi je brazilska nogometna enajstorica premagala domači Bayern s 3:2 (2:2).

SAH

BEOGRAD, 18. — V petem kolu šahovskega dvoboja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo so se končale samo tri partije in sicer Geller-Ćirić 1:0, Matulović - Korčnoj remi in Pavlenko-Kovačević remi. Danes so se tudi nadaljevale prekinjene partije preteklih kol, ki so se končale kakor sledi: Averbach-Matanović 1:0, Udovčič-Keres remi, Stein-Gligorić remi, Nedeljković-Volpertova 1:0, Bertok-Petrosjan 0:1, Šmid-Parma remi, Bojšenko-Lazarević 1:0.

Prvenstvo B-lige v baseballu

Zmaga domače BC Alpine nad gostujočim Juventusom

Tudi drugo tržaško moštvo uspešno v Turinu

Preteklo nedeljo smo na openskem igrišču, kjer se je odigralo drugo kolo državnega prvenstva B lige v baseballu, prisostvovali prvi zmagi domače Alpine, ki je premagala Juventus iz Turina s izidom 7:2.

Alpina, pa čeprav je prvo igro prvenstva nerodno zapravila, je tokrat pokazala, da se hoče uvrstiti na prva mesta. Domači igralci so v glavnem zadovoljili, pa čeprav so igrali boljše v napadu kot v obrambi. Poudariti pa je treba, da so si zmago brez dvoma zaslužili. Nasprotno pa je Juventus popolnoma razočaral in ni bil niti senca lanskoletne ekipe, ki je v A — skupini B — lige zasedel prvo mesto.

Prvi innig se je končal neodločeno 0:0. V drugem so gostje prevzeli vodstvo z 2:0, kar pa ni preplašilo domačine, pa čeprav je prišlo do tega izida zaradi zmede med obrambo Alpine. Ko se je ta del moštva opomogel, so domačini šli v napad in so že v naslednjem inningu dosegli izenačenje. Priložnost je bila odlična in domači igralci so izrabili premoč ter so po šestem inningu dosegli vodstvo z 8:4.

V osmem času je obramba domačinov ponovno odpovedala ter dala tako možnost prišebnim gostom, da so zmanjšali razliko na 8:7. Več gostje niso mogli doseči, ker se je napad domačinov razživel in nevzdržno dosegal točko za točko, dokler se ni ustavil pri 17:7.

Med domačini je bil v napadu najučinkovitejši Pečar, ki je izvedel tri dobre udarce. Sledi mu Ravnič z dvema, Suc z enim dveh baz ter Ferluga, Grilanc, Milič in Vaccari.

Alpina je zaigrala v naslednji postavi: Vaccari, Gagliardo (Daneu), Ferluga, Sosič, Ravnič, Suc, Grilanc, Tagliaferro, Milič in Vaccari.

Tudi druga tržaška ekipa je bila uspešna, pa čeprav je morala gostovati na nevarnem igrišču Torina. Gostje so zmagali s 14:7. V ostalih dveh tekmah je najvišji rezultat dosegla Verona, ki je zadala ekipi Giantsa 20 udarcev proti 1. V milanski tekmi pa je Inter odpravil Legnano z 11:7.

Iz Turina proti jugu in zopet na sever

V soboto pričakovani start kolesarske dirke po Italiji

Kateri bodo prevladovali: hitrostni ali gorski kolesarji?

TURIN, 18. — Vse je pripravljeno za začetek kolesarske dirke po Italiji, ki je letos v okviru praznovanja stoletnice zedinjenja Italije. Giro se bo začel v soboto v Turinu s «triptikom trobojnice».

Etap bo, kot smo že pisali, 21 z dvema dnevoma počitka v Palermu in v Trstu. Kolesarji bodo morali prevoziti po cestah polotoka in tudi otokov približno 5.000 km. Začelo se bo v soboto v Turinu, končalo pa 11. junija v Milanu.

Kdo bo končni zmagovalec? Izvedenci trde, da bo to odvisno od ritma vožnje do vznožja gorskega velikana Gavia in posebno Stelvia, kjer bodo imeli glavno besedo gorski vozači. Je namreč precej etap, med katerimi bo možno zadati nasprotnikom kakšen ne preveč ugoden udarec. Pustimo na miru prve etape, ko bodo vsi udeleženci dirke še sveži. Utrujenost se bo začela pojavljati ko se bodo kolesarji začeli vračati z juga proti severu. Z valovitimi cestami in gorskimi vzponi labko marsikateri manj znani kolesar pokvari vse veselje. Ta recimo n. pr. Van Looyu. Ta kolesar si bo namreč skušal nabrati do vznožja gorskih velikanov toliko naskoka, ki bi mu dovoljeval mirno in brezskrbno vožnjo tudi po strmih zavojih Stelvia.

Najbolj nevarna etapa bo brez dvoma 19. na progi Vittorio Veneto-Trident, ko bodo gorski vozači v pričakovanju napada štedili s silami, medtem ko bodo tekmovalci, ki nimajo ničesar izgubiti, sprožili ofenzivo. Na Dolomitih pa bomo brez dvoma prisostvovali napadu Bahamontesa. Če se mu bodo Battistini, Brugnami in drugi mladi Italijani pridružili in če bodo vzdržali, tedaj smemo pričakovati, da bo prišlo do kakšnega nepričakovanega presenečenja.

KOLESARSTVO

DOKKUM, 18. — Belgijec Roger Baens je zmagal v drugi etapi kolesarske dirke po Holandski na 266 km dolgi progi Amsterdam - Dokkum. Holandec Van Der Klunder je obdržal prvo mesto v splošni lestvici.

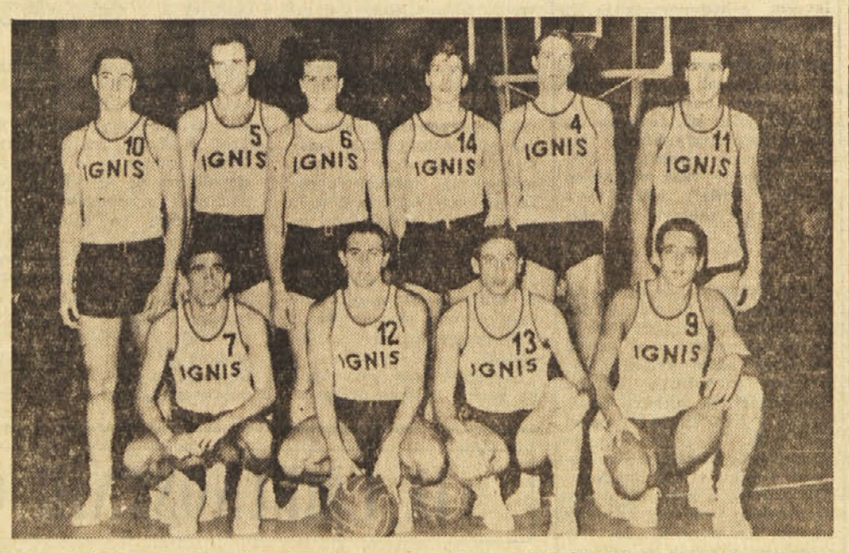

Po zaključku ženskega košarkarskega mednarodnega turnirja, ki bo 27. in 28. t. m., bo v Trstu drugo pomembno, prav tako mednarodno tekmovanje, tokrat moških ekip. Turnir za «Nagrado grada sv. Justa» bo 1. in 2. junija. Poleg dveh domačih moštev Hausbrandta in Don Bosca, se bo tekmovanja udeležil letošnji italijanski prvak Ignis iz Vareseja, medtem ko bo Jugoslavijo predstavljal Železničar iz Karlovca. Prireditelji so povabili tudi budimpeštanski Honved a vodstvo madžarskega kluba je pred dnevi telegrafsko javilo, da ni dobilo vizumov, zaradi česar je udeležbo odpovedalo. Za turnir vlada v našem mestu veliko zanimanje

«Vse skupaj je torej postalo vražje sitno. S kurišča smo pobrali vse, kar se je dalo prijeti, tam je ostalo le še nekaj žerjavice. Na to žerjavico bi morali nametati novih polen, a skladovnica, ta je bila tam ob gazi — na gazi pa sta stražila volka...»

«Da sta strašila?»

«Kajpak, tudi strašila. Pomikala sta se bliže in bliže. Sedla sta, legla, se zopet pobrala, pa zopet sedla, a vedno za nekaj čevljev bliže kurišču, vedno bliže... Mi štirje smo se stisnili na nasprotni konec — samo pest žerjavice nas je še ločila. Čepeli smo in ugibali, kaj bi se dalo ukreniti. Gledali smo neumno, kakor v prikazni, bi rekel. Nekdo reče, naj bi stekli, do najbližjih bukev naj bi skočili in splezali nanje. Ni bilo več, ko nekaj korakov, če se vzame, a skoči skoči po odjenjljivem snegu! «Potem zažgimo kožuhe in planimo!» de Romun. «Ali v krčno?» pravim. «Nanju!» revskne Romun. «Prava sramota,» pravi, «da se štirje bojimo tehle peskov!» To je bila moška beseda, takoj smo se pričeli slačiti. Mrhi je naše početje nekam vznemirilo. Osmodil sem bil že kožuh na žerjavici, vsak čas bi se moral vneti, ko je drlesknilo. Nečloveško, pri moji veri, čisto po konjsko, bi rekel. Ha, to je bil Lišekov glas, samo iz tistega njegovega prvobitnega godala je moglo bruhniti kaj takega. Kakor da bi potegnil s palico po železnih rebrih, tako se mu je naredilo. A tedaj bi morali videti onadva lačneža! Poplesala sta ritenski ter v skok odšapala v temo... Potem mi bo kdo pravil, da se boje ognja!» Zadnik je odmeril podlaht. «Tako vidite!» je rekel.

«Kaj vse lahko doživi gozdar v Bukovimi!» Čabranec Mate je ležal na trebuhu. Glavo je pestoval v dlaneh in to, kar je rekel, je povedal z vso resnobo.

Potem se kladara umiri. Gozdarji so se nagovorili in omahujejo v sen. Ponoči kdo vstane in se bosonog opoteče iz kolibe. V potuhnjeni napetosti postoji pred vrati nekaj hipov, aah, zdehne, nato vztrepeta in se vrne. Na ognjišču še vedno tli nekaj pod prhkim pepelom; gozdar navrže prgišče trsak, ocepek, dva in se znova zarije v gnezdo. Noč prisluškuje pogrkavanju in piskajočemu sopenju utrujenih mož.

Čez dolgo šele pride nov dan. Bleščeče zimsko jutro obsveti kladaro in sneženi breg pred njo, opisan z rumenimi kolobarji.

Tako minevajo zime v gozdu.

No da, čemu bi se ne pojavili tudi to zimo, volkovi. Oglasili so se zvečer, pravzaprav je bila noč, toda prozorna in svetla, da bi spričo snežne in lunine beljave lahko vtaknil šivanko. Kdo bi si bil mislil! Niti nakrohotati se niso utegnili staremu lažniku, ki je pravil:

«Medveda, tega ni težko ukaniti. Z ujcem sva nekoč bežala pred njim po gozdnem kolovozu. Ujec je bil nadušljiv in tako sva planila vsaksebi, vsak za svoj grm sva se skrila ob poti. Nemara, sva si mislila, bo dlakavec odrinil dalje.

Medved pa se je ustavil, brž ko je pricopatil do tja. Zdaj bo po naju, sem si mislil. Ujec si je moral tudi misliti nekaj takega. «Smrdljivec!» je zarjovel s tisto svojo nadušljivo sapo. Kajpak, da bi ga ostrašil. Potemtakem, sem si rekel, moram tudi jaz kričati. In sem: «Ušivec!» sem zatulil. Komaj je medved okrenil glavo sem, se je ujec na oni strani kolovoza znova zadrl: «Brezbožnež!» In lomastež je okrenil glavo tja. Pa zopet jaz... Tako sva skrita vsak za svojim grmom psovala mrcino, dokler se mu ni, siromaku, odlomila glava. Na svetu tako, kakor prelomiš beko ali žičnik...»

Kastavec Žušt je pokleknil na ležišču.

«Počakajte!» je rekel. Dvignil je roko in napel kite na vratu. Z vso svojo držo, z očmi in usti jim je nekaj obetal.

Kaj praviš?

Molči! Molčite!...

Utihnili so. Obstali so tako, kakor je kdo sedel ali ležal, in poslušali. V spokojnost noči in gozda so jeknili nekakšni glasovi. Raztrgan smeh ali kaj?

Konj, reče nekdo.

Prav lahko, nekakšen razget je bilo čuti.

Toda konji, ti menda ne tulijo...

Eh, trobci! Zadnik mahne nestrpno z roko. Možje zopet onemijo, stegujejo brade, pripirajo oči — seveda, to so nekakšni glasovi... Stopili bi ven in si ogledali, kaj se dogaja, ali bi? Mlajši so takoj v škornjih. Namara so res volkovi, pravijo, naj no vsak vzame sekiro. Nekdo je zrahljal leseno okenco in jo odloputnil. V kladaro je dahnil mraz, zunaj pa so se ponovili kriki. Te pošasti so nekoga napadle, tam so ljudje, ali čujete? Seveda, a kdo bi mogel biti, kdo naj hodi v teh urah po gozdeh. Tako so odropotali iz kladare v družbi cepinov in sekir. Spotoma si ta ravna kučmo, oni si zapenja kožuh, Zadnik kriči pri odloputnjeni vavtari. «Vrzi no stari, tisto butaro z ognjišča mi vrzi!» To so bili borovi ocepki, seženjske borove cepanke, prepojene z dišečo smolo: gorele so veselo in neodjenljivo, a kaj ti bo bakla v takšni noči! Vse je v belem, mesec pa tolikšen!... «Kakor da sveti z zadnico,» meni Žušt.

«Le prižgi le nekaj ocepkov!»

«Ali jih bomo preganjali z ognjem?»

«Boš vraga ugnal...»

«Zdaj bi nam sila prav hodil oni romunski poprdnjak!»

Pomrzla skorja je hrstela pod obutvijo, vendar ni nesla moža. Gruča se je trgala, opletala je sem in tja med drevjem, gozdarji so omahovali, kakor da bredejo reko, Ta in oni se je pogreznil do pasu. Živih glasov ni bilo več slišati, iz hoste je prihajalo nekakšno lomljenje in pokanje in hrstenje. Gozdarji so postali, ugibali so, kdo bi se mogel vicati v tem mrazu. Potem se zaženejo dalje, od kladare proti gozdni poti. Gazijo po celem in z mladih jelk usipajo nase prhke plazove. Janez hiti pred gručo. Sem in tja opleta z rokami in lovi ravnotežje. Ostali se dvizajo za njim preko zgoščenih senc. Opirajo se na toporišča sekir in hite, ne menec se za kosme snega, ki drče z vej.

Tesna poseka izdaja gozdno pot. Pot je sedaj zametena in vodi na ravnico, kjer so nagromadene posekana debla. In na ravnici je bilo vse razoranо. Po razteptanem, razpršenem snegu so črnele lise smrekovega lubja. Skladovnica se je naslanjala na nekaj debelih jelk, nad njo pa se je nekaj premikalo. V senci mesečine se je nekaj premikalo in topotalo. Volk? Bilo je obilnejše, okornejše...

«Medved, sakrament!» pravi Žušt.

«Kakopak, konjski rep visi od njega.»

V smreki nad živaljo je zahrstelo, s snegom je padla na hlodovino senca in kričala. «Bratje! Brat je po bogu, pomagajte!»

Kaj ne. Tu je bilo pol ducata gozdarjev, vsak s svojim orodjem in prišli so prav s tem namenom. Planili so torej naprej. S tremi, z vsemi štirimi so si pomagali po grmadi navzgor, z obrazi obrnjenimi proti vrhu in v skrbi za človeka, ki je z drevesa kapnil tik pred hudič znaj kakšno zverino.

Sanjajočo hosto, odeto s snegom in mesečino, so vznemirili divji kriki. Hoj! Čakaj no, čakaj!... Tako ti sveca! Bili so bojni klici in so odmevali preteče. Ob njih so se gozdarji dodobra ojunačili. A človeček na skladovnici bi skoraj strepetal. Komaj se je rešil volkov, na, pa ti pridejo razbojniki.

«Nikar, bratje po bogu...»

Bratje po bogu so se komaj znašli. Bili so zaspli in iznenadeni. Tak tako? Tu sploh ni bilo nobene zverine, nikake nevarnosti. Na kladah je čepel mršav cigan, strgan in gologlav. Glave sprva ni bilo razločiti, imeti jo je pač moral tam, kjer se je belil strah v velikih očeh.

«Poglejte no, Matija se ni prav nič zmotil. Konjski rep visi od medvedka.»

(Nadaljevanje sledi)